

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház)
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékalomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XX. évf. 209. sz. 1943. szeptember 16 csütörtök

Előfizetési ár: havonta 5.20 P, negyed-
évre 15.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 20 fillér, vasárnap 40 fillér.

Mussolini újra átvette Olaszországban a fasizmus vezetését és öt parancsot adott ki

Elrendelte: a párt új neve „köztársasági fasiszta párt” — Ujra fel kell állítani az önkéntes miliciát — Közös német-japán nyilatkozat: a háromhatalmi egyezmény változatlanul érvényben van — Ujabb részletek Mussolini kiszabadításáról

Salernónál az amerikai és brit hadsereg helyzete súlyosbodott, bár az összevont hadihajók tüzérségi tüze megmerevítette ellenállásukat — A Kubántól Szmolenszkig támad a szovjet

Mussolini kiszabadítása után Olaszország kül- és belpolitikai helyzetét illetően változások vártak a világra. Ezek a változások be is következtek. Mint Berlinben hivatalosan közölték, Mussolini szeptember 15-én, tehát tegnap ismét átvette Olaszországban a fasizmus vezetését és ezzel kapcsolatban öt napiparancsot bocsátott ki. Az első napiparancs a fasizmus legfelsőbb vezetésének átvételéről szól, a másodikban kinevezi Pavolinót, a volt propagandaminisztert a párt titkárává és elrendeli, hogy a párt mostantól kezdve „köztársasági fasiszta párt”.

Ez az elnevezés bizonyos fokig meglepetést kelt, mert hiszen azt jelenti, hogy Mussolini és a fasiszta párt szakít a királlyal és a Savoyai-házzal.

A további napiparancsokban Mussolini megparancsolja a katonai és polgári közigazgatás valamennyi hatóságának és hivatalnokának, akiket a Badoglio-kormány felmentett állásától, hogy haladéktalanul térjenek vissza helyükre, visszaállította a fasiszta párt szolgálati szerveit, röviden vázolta a teendőiket, melyek között első helyen szerepel a német véderő támogatása, végül elrendelt az önkéntes milícia újonnan való felállítását.

Egyébként tegnap tették közzé német részről az első részletes hivatalos jelentést Mussolini kiszabadításáról. Páratlanul érdekes és vakmerő vállalkozás volt.

Az angolszász közlések bizonyítják, hogy még Eisenhower sem tudta, hol tartja Badoglio a Ducet fogságban. Hétfőn a Reuter jelentette, hogy Mussolini Palermo melől szabadult, tegnap este amerikai jelentés a Ponzától néhány mérföldnyire fekvő Ventotene szigetet emlegette. Lehet, hogy tényleg mind a két helyre elszállították Benito Mussolinét, mert az volt a szokás, hogy a kikötőkben, ha bejutott a Ducet szállító hajó, légi riadót rendeltek el és Mussolinét ilyenkor betegszállító kocsin szállították ide-oda, amint hogy a kvirináli palotából is mentőautóval vitték el július 25-én, egy hordágyra szíjazva.

A svájci sajtó szerint „a háborús ünnös” Mussolini kiszolgáltatása a szövetségeseknek már annyira biztosra volt vehető, hogy az angol és amerikai sajtó máris olyan törvényszékről írt, amely felette ítélve lett volna hivatott.

KÖZÖS

JAPAN-NÉMET NYILATKOZAT

a másik fejleménye az új helyzetnek. A német és japán kormány ebben a közös nyilatkozatban kijelenti, hogy a Badoglio-kormány eljárása semmiben sem rendítette meg a háromhatalmi egyezményt, amely minden további módosítás nélkül érvényben marad, s tovább folytatják a háborút a végső győzelemig.

Berlini jelentés szerint a birodalmi főváros politikai körjeiben rámutatnak arra, milyen rendkívüli katonai és politikai jelentősége van a német birodalmi és japán császári kormány szerdán közösen kiadott nyilatkozatának. Mint a Wilhelmstrassen kijelentették, e nyilatkozatnak rövidségében megnyilatkozik egész súlya és manifesztum jellege, kifejezésre jut benne a két kormány kölcsönös szilárd elhatározása, hogy a háborút minden eszköz felhasználásával a végső győzelemig tovább folytatják. Mint hangsúlyozzák, politikai szempontból érdekes, hogy a háromhatalmi egyezmény változatlanul érvényben van.

TOKIOI POLITIKAI KÖRÖKBEN

— mint a japán fővárosból jelentik — meglepéssel üdvözlik Németország és Japán ünnepélyes nyilatkozatát a két állam töretlen együttműködéséről. A közös nyilatkozat az egész világ előtt félreérthetetlenül világos szavakban juttatta kifejezésre a japán és német népek azt az akaratát, hogy a közös célért folytatott közös háborút töretlen fegyverbarátsággal folytassa a győzelmes befejezésig. Mussolini kiszabadítása következtében számítani lehet arra is, hogy az új fasiszta kormány szírián újból vállalja a hármashatalmi szövetség irányában fennálló kötelezettségeit. Japán mindenesetre örömmel üdvözli Mussolini kiszabadítását. Az egész japán sajtó a két kormány nyilatkozatát a legfelfűzőbb nyomdai beállításban közli és a címekben kiemeli Japán és Németország ünnepélyes megnyilatkozásának nagy jelentőségét.

AZ OLASZORSZÁGI HADMŰVELETEK SORÁN

a figyelem elsősorban a nápolyi és salernói, valamint az eboli események felé irányul. A három hely egymás mellett fekszik. Nápolytól délre 50 km-re van Salerno, ettől délre 20 km-re Eboli. Az utóbbi két város a salernói öböl mellett fekszik. Itt folytak

most a legsúlyosabb harcok.

Berlinben megállapítják, hogy az 5. amerikai hadsereg katasztrofális helyzete a legújabb jelentések szerint tovább súlyosbodott. Már csak Ebolinál és Salernónál tartanak megállva egy keskeny parti csíkot. Azonban ezek a csapatrészek szüntelenül ki vannak téve a támadásoknak. Látszik, hogy az angolszász hadvezetőség is levonta már a helyzet logikus következményeit, mert Ebolinál és a salernói öböl más részein is üres csapatszálító hajókat vontak össze. Az egész inváziós haditerv csődöt mondott és az 5. amerikai hadsereg sorsa beteljesült. A Salernói Eboliig terjedő 50 km-es frontszakaszon a német támadás több részre szakította az ellenséges vonalat. Az amerikaiak egy része megsemmisült, több egység körül van zárva és a megsemmisülés előtt áll. A két keskeny parti sávon még ellenállást tanúsító amerikaiak nem tarthatják már sokáig magukat. Az öbölben behajózás céljából összevont szállítóhajók a német légi haderő bombázóporában állanak. Német részről még nem adnak számszerű felvilágosítást, csak azt hangsúlyozzák, hogy a zsákmány és a foglyok száma egyre növekszik.

Stockholmon át érkezett jelentés szerint brit oldalról beismertik, hogy a salernói térségben nagy csapatrészek semmisültek meg és hogy az 5. hadsereget Eboli térségében is visszavetették. A német csapatok elérték Salernót és ezzel több szövetséges köteleknek a visszavonulási útját elzárták. Szövetséges körökben nem titkolják, hogy az angol-amerikai csapatok nagyobb veszteségeket szenvedtek. A német csapatok még nem érték el a tengerpartot, azonban már csak mintegy 10 km-nyire vannak a parthoz. Ennek következtében a szövetséges csapatok partraszállási műveletei most a német ágyúk lőtávola alá esnek, ami erősen veszélyezteti az angolszász csapatok helyzetét.

A londoni sajtó a helyzetet igen sötéten ítéli meg és Salernót a galipoli kudarcra hasonlítja össze. A délen partraszállt csapatoktól kevés segítséget várnak, mint hogy ezek még 200 km-nyire állnak és legalább egy hétre volna szükség, amíg Salerno térségében támadásba mehetnek át. A németeknek ezzel szemben — mondják Londonban — módjukban áll, hogy a salernói kötelekkel megerősítéséről sokkal könnyebb

ben gondoskodjanak. Német részről a Calabriában álló szövetséges csapatoknak nem tulajdonítanak semmiféle nagyobb fontosságot. Utalnak arra, hogy ezeknek a csapatoknak előrehaladását annyira meglassítja a közlekedési utak szétrombolása, hogy még a visszavonuló csapatokkal sem tudják helyreállítani az érintkezést. Német oldalról hangoztatják, hogy a salernói kudarc halomra döntötte a szövetségesek terveit.

OLASZORSZÁGBAN
NAGYARANYÓ HARCTÉR
ALAKUL KI

Londoni híradás szerint a szerdai angol lapok beismertik, hogy a salernói helyzet igen súlyos, de számolnak azzal, hogy a jelenlegi nehézségeket sikerül tisztázni. Nagy várakozást fűznek Montgomery seregének előrenyomulásához és a legnagyobb figyelemmel kísérik a 8. hadsereg mozdulatait. Hangoztatják, hogy a Salerno környékén folyó hadműveleteket úgy kell tekinteni, mint az olaszországi nagy támadó hadjárat egyik szakaszát.

A „Daily Mail” úgy véli, hogy Salernónál a szövetségesek még nincsenek túl a veszélyen. Most már nyilvánvaló, hogy az olaszországi hadjárat sokkal nagyobb vállalkozás, mint egy héttel ezelőtt képzeltük. Úgy látszik, hogy Olaszországban rövidesen hatalmas arányú harctér alakul ki. A „News Chronicle” óva inti a közönséget a túlzott derüléstől.

Washingtoni katonai körök nem titkollák, hogy komoly helyzetben vannak jelenleg a szövetséges csapatok Salerno vidékén. Nyíltan beismertik, hogy a szövetséges csapatoknak, tekintettel repülőterek távoli fekvésére, nemigen sikerül érvényesíteniük légi fölényüket. A továbbiakban kijelentik, hogy a németek célja nyilvánvalóan az, hogy a szövetségeseket nagyobb veszteségek fokozásával gyengítsék és a szövetséges hadműveleteket a lehető legjobban késeletessék.

Washingtoni katonai körök azon a véleményen vannak, hogy a németek a legközelebbi hetekben legalább 50 hadosztályt vetnek harcra az Olaszországi folyó csatában. Kedden Olaszországból érkezett hírek bizonyítják, hogy a németeknek eltökélt szándéka, hogy Olaszország minden talpalatnyi területét hadszíntérnek használják fel.

Angolszász oldalon abban bízhatnak, hogy Nápoly és Salerno vidékére dél felől mihamarabb be-

érkezik Montgomery hadserege. Eisenhower újabb erősítéseket küld a szorongatott 5. amerikai hadsereg megsegítésére. Montgomery seregét Bari és Brindisi kikötőit át látják el utánpótlással.

A KELETI HARCTÉREN

lényegében nincs változás. A szovjet továbbfolytatja támadásait a Kubán két oldalán. Az arcvonal déli és középső részén újabb mozzanat legfeljebb az, hogy Bjelitől délnyugatra is fellángoltak a harcok, de a szovjet támadásait itt se jártak eredményel. Német részről megállapítják, hogy a szovjet már alig vet harcba tartalékokat az arcvonal mögöttes részeiről, hanem inkább az arcvonal nyugodtabb helyeiről von el csapatokat olyan célból, hogy azokkal az ismert gyűjtőpontokon próbálja a döntést elérni.

A BALKÁN-KÉRDÉS

újra előtérbe került az olaszországi fejlemények kapcsán. Bizonyosnak látszik, hogy az önálló Horvátország helyzete tekintetében az Olaszországgal kötött régebbi egyezményt végleg semmisnek kell tekinteni. Azonkívül új német állásfoglalás várható Görögország kérdésében is. Ismeretes, hogy Hitler hivatalosan kijelentette, hogy Görögország a háború után ismét megkapja az őt megillető helyet az európai népek családjában. Miután Görögország orosz megszállása megszünt, valószínű, hogy a német politikának ez a tendenciája Görögország irányában világosabban jut majd érvényre, mint eddig.

ROOSEVELT

amerikai elnök kijelentette, hogy pénteken külön üzenetet intéz a felsőháznak, amelyben beszámol a háború jelenlegi fejleményéről.

Roosevelt elnököt a keddi sajtóértekezleten megkérdezték, hogy vajon a Sztalinnal való hármashatalmi ügye előbbre haladt-e? Az elnök erre a kérdésre igennel válaszolt, nem volt hajlandó azonban további felvilágosításokat adni.

Hull külügyminiszter az újságíróknak adott válaszában kijelentette: Nem hiszi, hogy pillanatnyilag bármit is mondhat arról, vaj-

TÖKÉS FOTO

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

Jon Londonba utazik-e októberben az Edennel és Molotovval tervezett megbeszélésre. Az angol hírszolgálat ehhez megjegyzi, hogy Washingtonban azt hiszik, hogy Hull ezzel a válasszal hallgatóság elismeri, londoni látogatásának terve szóba került.

JAPAN ÉS KINA

Közölte békekisérletekről már többször szó volt. Ujabbon Soong kínai külügyminiszter a keddi sajtóértekezlet alkalmával nyilatkozott

Német hadijelentés

Kemény esaták a keleti arevonalon

A német véderő főparancsnoksága közli: A kubáni hídfőnél kedden is élénk harci tevékenység volt. A Krimszkaja szakaszán indított hiábavalótámadások alkalmával a szovjet 32 páncélost vesztett.

A keleti arevonalon déli és középső részén folytatta az ellenség áttörési kísérleteit, különösen Krasnoarmejskoje szakaszán, Charkovtól délre és nyugatra a Deszna mentén és Kirovnál. E kísérleteket kemény küzdelemben elhárították. Több betörési helyen ellentámadásokat indítottunk. A Bjelijtól délnyugatra indított újabb heves szovjet támadások erős gyalogos- és páncélos kötelékek harcbevételére ellenére összeomlottak.

Sikeres harcok Salernónál és Ebolinál

A Salernónál és Ebolinál partraszállt brit-amerikai kötelékek ellen intézett támadás kedden nagy sikerekre vezetett. Egy ellenséges erőcsoporthoz körülrzártunk, egy másikat megsemmisítettünk.

A szákmány és a foglyok száma állandóan nő. A kedden Ebolinál visszavetett ellenség a hajók tűzérének védelme alatt a part közelében újabb ellenállásba kezdett.

A légierők szakadatlanul támadták az ellenséges partraszállító hajóhadat. Egy 4000 tonnás szállítóhajót megsemmisítő találat ért. Öt másik közepes nagyságú hajót szintén eltaláltak nagyméretű bombák.

Német gyorsnaszádok megtorpedóztak egy ellenséges cir-

Német jelentések az olaszországi harcokról

Berlin, szept. 15. (Interinf) Kedden este az amerikai arcvonalak mögött összevont sok hadihajó oldozó tűzérének tüze meglepetésszerűen megmeccsereitette ugyan az amerikaiak ellenállását, a salernói arcvonalon a német hadműveletek céljainak tekintélyes részét azonban már most elérték.

A Salerno területén álló brit- és amerikaiak déli hídfője között végleg elváltak az összeköttetések.

Az amerikaiak páncélosokkal és motoros erővel végrehajtott két kétszemesített kitérési kísér-

Angol-amerikai jelentések az olaszországi harcokról

Bern, szept. 15. (Bud. Tud.) A legutóbbi jelentések szerint az otodiki hadsereget különböző helyeken tovább vetették vissza, mondja Eisenhower főhadiszállásának egyik közleménye.

A partraszállási hídfők ugyan teljesen biztosítva vannak, a helyzet továbbra is valóban nehéz és az amerikai csapatok az el nem érhető magasiati állásokban lévő német tűzérének tűznek vannak kitéve. Eisenhower tábornok főhadiszállásán súlyos harcok folytatására

Japánnak békekötésre irányuló erőfeszítéseiről. Kijelentette, hogy Japán igyekszik béketárgyalásokba bocsátkozni Csungkinggal. Minden japán indítvány engedélyesebb az előzőnél.

A legutóbbi két javaslatban a japánok kijelentették, hogy hajlandók elhagyni Kínát, ha Kína csatlakozik Japánhoz, hogy Ázsiát egyesítsék a Nyugat ellen. Japán ajánlata azonban, hogy Kínát elhagyja, nem vonatkozik Mandzsuriára.

Különböző hozzáintézet kérdésekre Soong a következő választ adta: Kétségtelen, hogy Kínában igen sokan belefáradtak a háborúba, azonban egyetlen politikai csoport sem tekintli a japán ajánlatokat lehetséges megoldásnak. A külügyminiszter végül annak a véleményének adott kifejezést, hogy a háború hamarosan véget ér.

Salerno vidékén Montgomery del felől tör előre és előrenyomulásának üteme napi 36 kilométernyire növekedett. Bari és Brindisi elfoglalása után a brit flotta erős tengeri kötelékeket tett partra és ezek biztosítják a kikötőket, úgyhogy Montgomery harci tapasztalattal rendelkező csapatai szabadon érkezhettek.

Illetékes washingtoni katonai körök a Napoly vidékén folyó harcok jelenlegi szakaszával kapcsolatosan kijelentették, hogy a szövetséges csapatokra súlyos feladat légi felnyitást alkalmazni. Ugyanis repülőterei messze távoltságban fekszenek és a légi támogatás nagyrészt rövid távolságból repülőgépanyahajókról kell megoldani.

Amszterdam, szept. 15. (NTI) A brit hírszolgálati iroda közli

Részletes jelentés a keleti frontról

Berlin, szept. 15. A szovjet nagy támadás most a Kubán hídfőtől egészen Szmolenszktől északkeletre levő térségig terjednek.

A szovjet nehogy szünetet engedjen, most mindent harcbevételre, hogy a sáros időszak beállta előtt mégis döntő fordulatot idézhessen elő.

A bolsevistáknak az a terve, hogy elébe vágjanak a nyugati felé irányuló német mozdulatoknak, a harc súlypontjaitól északra és délre és ezáltal az egész német arcvonal összeomlását idézzék elő. E vállalkozások nagy vereségekbe és több mint 300 páncélosok pusztulásába kerültek, egyedül a déli szakaszon.

A német távolodó hadmozdulat tovább tart.

A déli szárnyon a szovjet csapatok Pologitól keletre levő súlypontnál szorosan nyomában voltak a német haderőknek azonban a Pavlograktól délkeletre levő térségben indított német ellentámadás feltartóztatta.

A déli szakasz központjában szintén német vállalkozásra került sor. A bolsevisták néhány nappal ezelőtt körülzárt harci csoportját megsemmisítették.

az északafrikai szövetségesek főhadiszállásának legújabb jelentését, amely szerint a szövetségesek Salernónál terepet engedtek át (MTI)

Stockholm, szept. 15. (NTI) Londonban, mint a Nya Dagbladet Allehandan londoni tudósítója jelenti, bizonyos nyugtalanító tapasztalható a sarlernói helyzet miatt. A harcok, mondják, össze sem hasonlíthatók a szicíliai és tunéziai harcokkal. Az angol és amerikai katonák egyre kérdezték: miféle fegyverszünet ez? A Badoglio-féle fegyverletétellel kapcsolatos reményesség az olaszországi hadjárat gyors befejezését illetően a német csapatok elkeseredett és szívós ellenállásával fustbe ment. (MTI)

szerint a Draga Mihajlovics-féle csetnik és a Tito-féle partizánok egyesülése és együttműködése nem sikerült. Legalább is azért nem mert Mihajlovics és Tito nem tudnak a vezérségen megosztolni. Az egymás meg nem értésének szelleme eddig három partizán vezérférfinék életébe került, akiket Draga Mihajlovics végeztetett ki.

Ugyancsak a Hrvatski Narod jelenti, hogy a legutóbbi tisztogatási műveletekben két úgyszemlézett partizán brigádaparancsnok Száva Kovacevics és Nikofor Markovics is életüket vesztették.

A finn politikai élet

Helsinki, szept. 15. (MTI) A finn képviselőház törvényhozási szünete ellenére a finn belpolitikai élet igen élénknek mondható. A parlament külügyi bizottsága legutóbb ülést tartott, amelyről semmiféle közleményt nem adtak ki. Szerda délután a finn kormány értekezletet tartott, amelynek részletei még nem ismeretesek és arról sem tudnak, hogy az összejövetelről adnak-e ki valamilyen közleményt.

A családapák is bevonulnak az USA-ban

Washington, szept. 15. Mérvadó helyről származó értesülés szerint Roosevelt elnök a jövő kedden összeülő kongresszus elé javaslatot terjeszt a lakosságnak a hadipar számára való kényszer-mozgósításáról.

Az elnök továbbá állítólag kijelentette a kongresszus vezetői előtt, hogy véleménye szerint aligha lehet fenntartani azt az intézkedést, amely családapákat mentesít a katonai szolgálat alól. Burton Wheeler ismert ellenzéki politikus kijelentette, hogy a legélesebben szembezáll ezzel a fel-fogással. (Bud. Tud.)

Változások a magyar diplomáciai karban

A Kormányzó Úr a külügyminiszter előterjesztésére dr. galánthai Nagy László rendkívüli követet és meghatalmazott minisztert a bukaresti m. kir. követség vezetésére és a Romániaira kiterjedő követi megbízás alól felmentette és a bukaresti m. kir. követség vezetésével és Romániában való képvisellel követi minőségben vitéz hertelen di vándornyi Hertelendy Andor rendkívüli követi és meghatalmazott miniszteri címmel és jelleggel felruházott első oszt. követségi tanácsost bízta meg.

Továbbá dr. tvarozsmai és felsőorszakai Matuska-Comaromy Péter rendkívüli követet és meghatalmazott minisztert a stockholmi m. kir. követség vezetésére, valamint a Svédorszagra és Norvégiára kiterjedő követi megbízása alól felmentette és a stockholmi m. kir. követség vezetésével, valamint a Svédországon való képvisellel követi minőségben dr. Ulein-Reviczky Antal rendkívüli követet és meghatalmazott minisztert bízta meg.

Dr. westersheimi Wettstein Janos rendkívüli követet és meghatalmazott minisztert a berni m. kir. követség vezetésére, valamint a Svájca kiterjedő követi megbízás alól felmentette és a berni m. kir. követség vezetésével, valamint a Svácban való képvisellel követési minőségben dr. báró szentgyörgyi és galánthai Bakach Bessenyei György rendkívüli követet és meghatalmazott minisztert bízta meg, a Vichyben működő franciaországi m. kir. követség vezetésére, valamint a Franciaorszagra kiterjedő követi megbízás alól felmentett.

A Kormányzó Úr a Vichyben működő franciaországi m. kir. követség vezetésével, valamint a Franciaországban való képvisellel követi minőségben boldvai Bobrik Arno rendkívüli követet és meghatalmazott minisztert bízta meg Argentínára kiterjedő követi megbízásának fenntartásával.

A Kormányzó Úr a külügyminiszter előterjesztésére szentmiklósi Szentmiklósy Andor rendkívüli követi és meghatalmazott miniszteri címmel és jelleggel felruházott első osztályú követségi tanácsost a IV. fizetési osztályba rendkívüli követi és meghatalmazott miniszterre kinevezte.

Közös német-japán nyilatkozat

Tokio, szept. 15. Német-Ti. A japán kormány tájékoztatásügyi hivatala szerdán délelőtt a következő közleményt közölte a nyilvánossággal:

A japán császári kormány és a német birodalmi kormány kijelenti, hogy a Badoglio-kormány árulása semmiben sem

rendítette meg a háromhatalmi egyezményt, amely minden további módosítás nélkül érvényben marad. A két kormánynak elkötelezett szándéka, hogy a háborút minden rendelkezésére álló eszközzel továbbfolytatja a végső győzelemig. (MTI)

Mussolini kiszabadítója beszél

Berlin, szept. 15. Mussolini kiszabadítója az Interinf munkatársa előtt további részleteket mondott el arról, hogyan találkozott a Duceval a 2900 méter magas Gran Sasso-n.

A fiatal tiszt ezeket mondja: mély benyomást tett rám az a kép, amely elem tárult, amikor berontottam abba a szobába, amelyben a Duce fogva tartották.

Csupasz falak, faágy, asztal és néhány szék, miként fogházi cellában. A szoba közepén állt a Duce egyenes tartásban, kezét üdvozlésre emelve. Mögötte

két litkos rendőr pattant fel székről, de amikor meglátták formaruhámat és a rájuk szegzett géppisztolyokat, igen gyorsan leemelték kezüket.

Két kísérőm elvette fegyvereiket és kivették őket a szobából. Csak most, amikor egy pillanatra egyedül voltam, jött a Duce megindultan felém és átölelt. A Duce két polgári ruhát viselt. Elmondta, hogy amikor kint láttam az orlegényesség nyugtalanágát, villámgyorsan felismerte, hogy elérkezett felszabadításának pillanata. (MTI)

Bomba csapott egy németországi kolostorba, 25 apáca életét vesztette

Berlin, szept. 15. Német TI. Brit repülőgépek német terület ellen intézett egyik legutóbbi támadása alkalmával egy nyugatnémetországi Szent Benedek-rendi apáca-kolostorban 23 apáca életét vesztette. Az óvóhelyen tartózkodtak, szenténekeket énekelve, amikor a becsapódó romboló bombák

megölték őket. A Nürnberg ellen intézett legutóbbi légi támadás után az Angol kasszonyok intézetének egy szerzetesnője a légoltalom terén szerzett érdemei elismerésül megkapta a légoltalmi érdmet. Ő az első szerzetesnő Németországban, aki ezt a kitüntetést megkapta. (MTI)

Rhodosz szigete német kézen

Berlin, szept. 15. Német csapatok megszállták Rhodosz szigetét. Az ott levő olasz egységek

zöme megadta magát. Az olasz esendőség továbbra is szolgálatban maradt.

Magasrangú angol tiszték Mihajlovics főhadiszállásán

Lisszabon, szept. 15. Az angol hírszolgálat kairói jelentése szerint magasrangú szövetséges tiszték tartózkodnak Jugoszláviában, Mihajlovics tábornok, hadügyminiszternek a jugoszláv gerillaharcosok parancsnokának és Titónak a jugoszláv partizánok parancsnokának főhadiszállásán

Berlin, szept. 15. Egyes dalmát városokban kommunista csöcselék utcai harcok kezdett. A német katonák határozott beavatkozása minden ilyen kísérletet azonnal megghusított.

Zágráb, szept. 15. (MTI): A felhivatalos utasa Hrvatski Narod hivatalos jelentése közli, amely

A 2900 méter magas abruzzói hegy-csúcsról szabadították ki Mussolinét

Hivatalos részletes jelentés a vállalkozás végrehajtásáról

Berlin, szept. 15. (MTI) A Duce kiszabadításáról és a német ejtőernyősök, a biztonsági szolgálat és a fegyveres SS embe-
reinek merész vállalkozásáról a Német TI a következő részleteket közli:

A Duce kiszabadítására irányuló vállalkozás végrehajtásával megbízott SS rohamvezető több leplezett felderítéssel megállapította, hogy a Ducet augusztus 28-án a San Magdalena szigetről az Abruzzo területére, a több mint 2900 méter magas Gran Sassora vitték, ahol egy régebbi hegyi szállóban néhány száz karabiniert őrizték benne fogva tartották.

Az épületet a völgyből csak drótkötél vasuton lehetett elérni. Ezen minden forgalmat lezárták s a pálya felső állomásáról bármikor le is lehetett állítani. A Duce fogságának helyéhez tehát a völgyből csak több óras nehézhégyászattal lehetett feljutni.

Miután a legi felderítők és nirszerzők valamennyire megállapították a helyi viszonyokat, elhatározták, hogy szeptember 12-én végrehajtsák a Duce kiszabadítását. A napon a német SS vezető 44.40 órákor, egyelőre mindössze kilenc emberrel elsőnek érte el a hegyet, miután repülőgépen 4500 méter magasból zuhanórepulessel a céllő néhány száz méternyire földet ért.

Az SS rohamvezető emberei nyomban a leszállás után géppuskákat helyeztek állásba a ház előtt, az izgatottan keresztül-kasul szaladgáló karabinierekkel szemben, a rohamvezető pedig a rádióállomást szétrombolta. Időközben lezárták az ejtőernyősök szabadparancsnoka, egy főhadnagy további csoportterjesztéssel és nehézfegyverekkel.

Az SS rohamvezető embereinek vállát használva létrával, felmászott egy három méter magas kiugró épületrészre, átugorva a falat és váratlanul maga előtt látta a ház főbejáratát, amit karabinierek őriztek géppuskákkal. Emberei követték.

A rohamvezető és emberei géppisztolyukat előre szegezve rákiáltottak a karabinierekre, hogy *fel a kezekkel!*

Megrémülve és teljesen megzavarodva a karabinierek nyomában eleget tettek a felszólításnak.

Ebben a pillanatban a rohamvezető a második emelet egyik szobájának ablakában megpillantotta a Ducet.

Feléje kiáltott: *— Duce! Vigyázat! Vissza az ablakból!*

Ugyanakkor a felette levő emelet egyik ablakában megjelent egy karabiniert a lezredes,

mint később kitudt, az őrség parancsnoka.

A rohamvezető azonnal ráirányította pisztolyát és rákiáltott: *— Fel a kezekkel!*

A karabiniert tiszt nyomban felemelte karjait és azt kiáltotta:

— Ne löjjetek, ne löjjetek!

A Duce megjelenése az ablakban a rohamvezető számára lehetővé tette, hogy a fogoly Mussoliné pontos tartózkodási helyét könnyebben megállapítsa. Minthogy időközben további erősítések szálltak le, a ház előtt felállított olasz géppuskákat lábával félrerugva, a rohamvezető néhány emberrel berontott a házba, felrohant a lépcsőkön, felszakította a Ducet szobájának ajtaját s már is szembemélt Mussolinével, akit még a szobájában is két olasz titkosrendőr őrzött. A két titkosrendőrt az SS emberek erőszakkal eltávolították a szobából, a rohamvezető pedig az ablakhoz sietett és a ház előtt lövésre készen álló embereinek további parancsot adott.

Ezután jelentkezett a Duce-nél:

— Duce, a Führer küldött, hogy ont kiszabadítsam. Most az én védelmem alatt áll. Remélem minden szerencsésen megy.

A Duce szótlanul feléje lépett és mélyen megindulva átölelte, majd ezeket mondotta: *— Sejtettem ezt és sohasem kétkeltem abban, hogy a Führer mindent meg fog tenni, hogy innen kiszabadítsam.*

A rohamvezető most két SS oltalmában a Ducet a szobában hagyva további parancsokat adott a ház biztosítására és elvonulásuk előkészítésére. Miután Mussolini szobájában indulásra készült, helyreállították a rádió-távbeszélő összeköttetést a völgyben levő ejtőernyős vadászokkal.

Az első német ejtőernyősök megérkezése után félórával a hegyen a legnehezebb viszonyok között leszállt egy repülőgép, amelynek az volt a feladata, hogy véglegesen biztonságba helyezze a Ducet.

Mussolini kiszabadítójával együtt repülőgépbe szállt. A pilóta teljes biztonsággal gépével felemelkedett és biztos kézzel vezette azt az Abruzzos szakadékos hegyei felett. Ezzel az utolsó akadályt leküzdötték és a Duce kiszabadítása biztosítva volt.

A vállalkozásnál résztvevő ejtőernyősök és SS katonák egyhármada lezuhant és eltűnt. Hogy ezek közül hányan vannak még életben, azt pillanatnyilag nem lehet megállapítani.

átzállították, rendszeresen legirádót rendeltek el s a Ducet biztonságos helyre vitték.

A kiszabadító kitüntetése

A Führer főhadiszállása, szeptember 15. (NTI) A Führer Otto Skorzenynek, a fegyveres SS és biztonsági szolgálat csoportvezetőjének, aki a Duce megszabadítására indított vállalkozást végrehajtotta, a vaskereszt lovagkeresztjét adományozta. A Führer Skorzeny csoportvezetőt kedden főhadiszállásán személyes jelentéstételen fogadta.

Kiszabadított fasiszta vezetők

Mi van Cia no gróffal?

Róma, szept. 15. (NST) Minden tekintetben hamisnak bizonyult az az angol részről terjesztett állítás, hogy Ciano gróf útban van Róma felé s belép a fasiszta kormányba. Ed-
dig különben sem mutat semmi jel arra, hogy Róma lesz a fasiszta kormány székhelye.

Másrészről kétséget kizáróan megállapítható, hogy Ciano gróf nem tartozik azok közé a vezető fasiszták közé, akiket a német csapatok kiszabadítottak

és akiknek a száma az elmúlt három nap alatt jelentősen csökkent. Ciano napok óta nem látják s egyáltalán nem bizonyos, hogy nem menekült-e Badoglio-val együtt Szicíliába. Minden egyébtől eltekintve, a fasiszta nagytanács utolsó ülésén lejárt szodott események egymagukban kizárják, hogy Ciano bármi-
lyen új szerepet juthatott a fasiszta pártban.

A kiszabadított vezető fasiszták között van Terruzzi tábor-

nok, volt gyarmatiügyi miniszter, Német katonák szabadították ki őt és hét más vezető fasisztát, néhány órával a Badoglio-kormány által elrendelt agyonlövetés előtt. Terruzzi egy régi várkastélyban tartották fogva. Rómától mintegy húsz kilométerre. A kivégzés estére volt kitűzve. A tábornok

Egy nappal a kiszolgáltatás előtt szabadították ki Mussolinét

Stockholm, szept. 15. — (Német TI) A moszkvai rádió közlése szerint Mussolini kiszabadítása egy nappal azelőtt

Mussolini öt parancsa

Berlin, szept. 15. Mussolini szerdán ismét átvette Olaszországban a fasiszmus legfelsőbb vezetését.

Mussolini szeptember 15-én a kormány 5 napiparancsát bocsátotta ki.

A kormány első számú napiparancsa az olaszországi hű bajtársakhoz. Mától, 1943 szeptember 15-től ismét átveszem Olaszországban a fasiszmus legfelsőbb vezetését, Mussolini.

A kormány második számú napiparancsa: Pavolini Alesandrot kinevezem a fasiszta nemzeti párt ideiglenes titkárává. A párt neve mátol kezdve köztársasági fasiszta párt. — Mussolini.

A kormány harmadik számú napiparancsa: Megparancsolom hogy valamennyi katonai, politikai, közigazgatási, valamint minden más hatóság, amelyet a kapituláció kormány hivataltól felmentett, haladéktalanul térjen vissza helyére és tisztébe. Mussolini.

A kormány negyedik számú

napiparancsa: Elrendelem valamennyi párt szolgálati hely azonnal visszaállítását a következő feladatokkal:

a) német véderőt, amely olasz földön a közös ellenséggel hadakozik, tettersően és bajtársiasan támogatni kell.

b) A népet tettersően támogatni kell erkölcsi és anyagi tekintetben.

c) A párttagok magatartását abban a tekintetben, hogy hogyan viselkedtek a megadás és beestelenség államsínyével szemben felül kell vizsgálni.

A gyávákát és árulókat példásan meg kell büntetni. Mussolini.

A kormány ötödik számú napiparancsa:

Elrendelem, hogy az önkéntes milícia valamennyi kötelékét és különleges osztagát azonnal állítsák ismét fel a nemzeti biztonság érdekében. (MTI)

A Német Távirati Iroda pótlólag közli, hogy Mussolini 5 napiparancsát a római rádióban olvasták be.

A kormány ötödik számú napiparancsa:

Elrendelem, hogy az önkéntes milícia valamennyi kötelékét és különleges osztagát azonnal állítsák ismét fel a nemzeti biztonság érdekében. (MTI)

A Német Távirati Iroda pótlólag közli, hogy Mussolini 5 napiparancsát a római rádióban olvasták be.

A kormány ötödik számú napiparancsa:

Elrendelem, hogy az önkéntes milícia valamennyi kötelékét és különleges osztagát azonnal állítsák ismét fel a nemzeti biztonság érdekében. (MTI)

A Német Távirati Iroda pótlólag közli, hogy Mussolini 5 napiparancsát a római rádióban olvasták be.

Stein tábornok felhívása a római rádió útján

A Badoglio-kormány Rómában maradt tagjait, köztük Guariglia külügyminisztert letartóztatták

Chiasso, szept. 15. (Bud. Tud.) A római rádió kedden este Stein tábornok felhívását közvetítette. A felhívásban a tábornok a többek között a következőket mondja:

Badoglio tábornagy árulása és a Németország és Olaszország közötti szövetségi szerződés megszüntetése után a német katonai hatóságok védelmükbe vették az olasz területeket. Felelőtlen elemek szembeállították Róma megszállóival és veszélyeztették a főváros normális polgári életét. Most azonban a rend ismét helyreállt.

A felhívás tovább hangsúlyozza, hogy az olasz hatóságok

vezetői személyesen felelősek a rend fenntartásáért. Az eseményekre, amelyekre Stein tábornok célzott, élelmiszerhiányt okoztak a fővárosban. A római rádió kedden este sürgős felszólítást intézett a termelőkhöz, a földművesekhez és mindazokhoz, akik Róma környékén élelmiszerkészletekkel rendelkeznek, hogy szállítsák azokat haladéktalanul a fővárosba.

A német megszálló hatóságok ellenőrzése alatt áll a Stefani ügynökség is.

A Badoglio-kormány Rómában maradt minisztereit, köztük Guariglia külügyminisztert letartóztatták.

Német ejtőernyős vadászok állnak őrséget a római Szent Péter-téren

Róma, szept. 15. A római Szent Péter-téren német ejtőernyős vadászok állnak őrséget a felállított páncéltörő ágyúk tövében. Arccal nem a Vatikán, hanem Róma városa felé néznek s ezzel is kifejezésre juttatják a Vatikán védelmére szóló megbízatásukat. Az a parancsuk, hogy távol kell tartani a Vatikán városától a esőeseményeket, a kommunistákat,

stb. A laternáni egyezmény értelmében a Szent Péter-tér a Vatikán városhoz tartozik, az olasz állam azonban szabadon használhatja. A rend és közbiztonság fenntartásáról a téren, az egyezmény értelmében az olasz rendőrség gondoskodik. Az olasz rendőrszemek helyébe most német katonák léptek. (NST)

Hogyan esett fogságba a balkáni olasz csapatok főparancsnoka

Berlin, szept. 15. A Nemzetközi Sajtó Tudósító jelenti: Egy német páncélos hadsereg parancsnoka elfogatta Rossi tábornokot, a balkáni olasz csapatok Badoglioval rokonszenvező főparancsnokát, valamint vezérkari főnökét, Alberti tábornokot.

Szombaton délelőtt a német csapatok főparancsnoka néhány ejtőernyőssel Tiranába repült, ahol Rossi tábornok főhadiszállása volt. Megérkezve egy német tábornokot, valamint E. őrnagyot kirendelte,

hogy fogják el az olasz főparancsnokot. A német katonai személyiségek az olasz tábornokok szállásán bebocsátást kértek.

Közben az ejtőernyős század, amelyet légvédelmi tűzerek erősítették meg, a kastély közelében sorakozott fel a kapubejáratnál. Egyidejűleg az ejtőernyős vadászok behatoltak az udvarra és körülvették a kastélyt, míg a két német tiszt bemélt és foglyul ejtette Rossi és Alberti olasz tábornokokat.

A német páncélos hadsereg

Minden házba: ASPIRIN

A horvátországi olasz diplomaták felügyelet alatt

Zágráb, szept. 15. A Nemzetközi Sajtó Tudósító jelenti: A horvát kormány felügyelet alá helyezte a zágrábi olasz követség és a horvátországi olasz konzulátusok tagjait. Valamennyi olasz diplomatát Zágrába hozták.

Újra megjelenik Mussolini lapja

Chiassoból jelentik: A Corriere della Serra helyett, amely felelős szerkesztőinek elmenekülése következtében megszűnt, megjelentését, Milánóban újra megjelenik Mussolini Popolo d'Italiaja. Minthogy a lap új kiadóhivataltól repülőbombák rombadöntötték, a lapot a Corriere della Sera nyomdájában állítják elő. (MTI)

Az iparosok megbecsülése, szeretete nyilvánult meg a 70 éves Nagy József iránt

Kedves meglepetésben részesítették Nagy József ezüstkoszorus, országos hírű szücsimestert tegnap délen fia, munkái és iparostársai.

Az Ipartestület küldötségét, mely tisztelgo látogatáson jelent meg Nagy Józsefnél 70-ik születésnapja alkalmából, Galamb Ferenc elnök és Lechner Lajos jegyző vezették. A küldötségben ott voltak még Schneider János számvizsgáló bizottsági tag, az Iparoskör részéről pedig Krisch Károly elnök, Zombor Károly, ifj. Páspók Sándor, Soos András, Pajtás István jegyző, Gárdos István és az Iparos Dalárdá elnöke: Csécsits Lajos.

Szent Anna utcai házában ke-resték fel Nagy Józsefet, akit fia gyönyörű ezüst talercsal, munkái pedig nagyon szép emlékszalaggal leptek meg.

Az iparosársadalom szeretettel, megbecsüléssel és ragaszkodással Galamb Ferenc elnök jut-tatta kifejezésre, aki utalt arra, hogy a régi becsültes iparosok eszményképe, a követendő példa, a tisztességes munka és a korrekt úton való érvényesülés megtestesítője Nagy József. Nemcsak az iparban, szaktudás terén mutatta meg, hogy az országban az elsők között van, hanem családi életével és az iparostársakhoz való viszonyával is az élre került. Nincs magyar iparos, aki ne lenne boldog, ha ilyen testi és szellemi erőben, közmegbecsülésben érné meg a 70-ik születésnapját. Szívvel kívánják, hogy családja örömeire, az iparos generáció erősítésére az Isten még sokáig éltesse a legjobb egészségben.

Krisch Károly az Iparoskör üdvözlését tolmácsolta, hangsúlyozva azt a meleg kapcsolatot, amely évtizedeken át Nagy Józsefnek a körhöz fűzte.

Nagy József hálásan és meghatottan köszönte meg a nem vart üdvözléseket és meleg vendégszeretettel látta vendégül a küldötség tagjait.

SZÍNHÁZI HETI MŰSOR:
Csütörtökön este: Mosoly-ország (Tisztviselőest).
Péntek este: Tábornokné, B. bérlet.
Szombaton délután: Mosoly-ország, filléres előadás.
Szombaton este: Tábornokné. Bérletszűnet.
A délutáni előadások fél 4, — az esti előadások háromnegyed 7 órakor kezdődnek.

SZÍNHÁZI KIS TÜKÖR
BELEZNAI UNGER ISTVÁN
direktor Budapesten volt, ahol a színigazgatók értekezletén volt rész.

A »TÁBORNOKNÉ« bemutatója erősen készül a színház. A darab az utóbbi idők legnagyobb operettsikere, mely egészen kivételes előadásszámot ért el Budapesten. Szövegkönyvét Tóth Miklós és Vándor Kálmán írták, zenéjét Buday Dénes szerezte. A Csokonai Színházban ragyogó kiállításban viszik színpadra a darabot Deessy Jenő rendezésében, míg a zenei előkészítést Hukvay Jenő karnagy végzi. A rendezés maga igazi meglepetés lesz tele finom, művészi ötletekkel. Főszerepben U. Kovács Terus pályájának egyik legszebb alakítását nyújtja. Mellette Jurik Ica és Károlyi István, a társulat két főerőssége ebben a darabban mutatkoznak be. Moory Lucy egy ukrán színésznő érdekes figuráját viszi színpadra, a bonviván posztón a »Gézák«: Dalmady Géza és Márky Géza egymást mulják felül, míg humorról a Turcsy Gitta, Szabó Samu, Csengery Aladár triász gondoskodik. Erdekes szerephez jut Késmárky Kálmán, Martony Alfréd, és Borza Ibolya száma esemény-számba megy. Az előadás egyik érdekessége lesz Rác Jancsi és zenekarának szereplése.

Szombaton lesz a budapesti filharmonikusok hangversenye

Ünnepi díszhangversenyyel nyitja meg idei jótékony célú hangversenysorozatát a Zenekedvelők Köre. A budapesti M. Kir. Operaház tagjaiból alakult Filharmonikus Társaság pazar műsora hangversenyt ad a Bika dísztermében. A hangversenyt, melyen Beethoven, Csajkowsky, Liszt és Dohnányi művek szerepelnek, dr. Dohnányi Ernő elnök karnagy vezényli. A Zenekedvelők Köre a jótékony nemes cél: a hadiárva javára adja tiszta jövedelmét. Ezen túl azonban mindenkor szem előtt tartja a közönség kulturigényét is és ezzel a hangversenyyel felejtethetetlen élményt nyújt. A város vendégül látja a hangverseny szereplőit és fogadja a város díszpolgárát dr. Dohnányi Ernőt. A rendkívüli díszhangversenyre még kapható néhány napi jegy a Bertók-féle könyvkereskedésben. A hangverseny az Arany Bika dísztermében pontosan este 8 órakor kezdődik.

FILM

Az Apollo mozgószínház nagy sikerrel mutatta be az »Örök tűz« c. művészi szépségű francia filmet. A darab meséje a

Csokonai Színház
Csütörtökön tisztviselőest mérsékelt helyárakkal:
Mosoly országa
LIZA: NÉMETH ILONKA.
Péntektől a legnagyobb operettsiker:
Tábornokné

kanadai francia erdőirtó telepe-
sek életéről, küzdelmeiről, biva-
tásáról szól és egészen új han-
got üt meg a francia filmgyar-
tásban. Gyönyörű természeti fel-
vételek mesteri rendezés és
Jean Gabinnal élén elsőrangú
szereplőgárda teszik teljessé a
film sikerét. A kísérő műsor ki-
tűnő.

A Hivatásszervezet lehetővé teszi a munkásgyermeknek a Rádióiskola hallgatását

A debreceni Hivatásszervezet titkársága értesíti azokat a munkásszülőket, akiknek rádiójuk nincs s így gyermekeik a rádióoktatásban akadályozva vannak, hogy a Hivatásszervezet Ferenc József út 36. szám alatti székházában megfelelő magyarázó tanerő felügyelete mellett a rádióiskolát igénybe vehetik. Mint mindenkor, most is azt célozza a Hivatásszervezet eme tevékenysége, hogy Debrecen város munkásságának minden lehető módon szolgálja érdekeit. Ismeretes ugyanis, hogy a vallás- és közoktatásügyi minisztérium szigorú rendelete kötelezi a szülőket, hogy gyermekekkel a rádióiskola hallgatását, mint a rendes napi iskolában felmondandó tananyagot hallgattassák. De azok a munkásszülők egyrészt, kik elfoglaltságuk miatt egész nap munkában vannak és azok, akiknek rádiókészülékük sincs, e tekintetben a legkényesebb feladat előtt állnak, s így a gyermekek csaknem helyrehozhatatlan is-
kolai hátrányt szenvednek, ami tekintettel a most már megrövidített tanidőre, többé nem hozható be.
A Hivatásszervezet ezért rendezi 1. hó 18-tól d. e. 8-tól 10-ig a rádióiskola hallgatással kapcsolatos tanerőbevonást, hogy a csoportosan jelentkező gyermekek a rádióhallgatáson kívül megfelelő pedagógustól kapjanak meg utómagyarázatot az anyag tökéletes megértéséhez. A debreceni Hivatásszervezet amikor a munkásság ilyen kulturális szolgálatára áll, tulajdonképpen a székesfehérvári titkárság kezdeményezéséhez csatlakozik és az országban azokhoz a hivatásszervezeti titkárságokhoz, akik a rádióoktatást elsőnek kezdeményezték.
Felkérjük tehát a munkásszülőket, hogy gyermekeiket a rádióiskola óráira 18-an reggel 8-tól 10-ig küldjék el szervezeti helyiségünkbe. (Ferenc József út 36. Hatal az udvarban.) A Debreceni Hivatásszervezet Titkársága.

Október elején új nyelvtanfolyamok kezdődnek a Német Tudományos Intézetben

A Német Tudományos Intézetben rövid nyári pihenés után ismét megkezdődik a munka. A múlt évben több mint 900 hallgatója volt az intézetnek, akik a nyelvtanfolyamokat szorgalmasan látogatták. Többen a tanfolyamok befejeztével írásbeli és szóbeli vizsgát tettek s jutalmul megfelelő diplomát nyertek el.
Az új tanév október elején kezdődik s mint értesülünk a beiratkozások már meg is kezdődtek. A tanfolyamok iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg, miután a Német Tudományos Intézet hallgatói számára hangversenyeken, filmbemutatókon díjmentesen belépést biztosít, ezenkívül ingyen használhatják a nyelvtanfolyamok hallgatói az intézet értékes könyvtárát és folyóirattárát.
Felvilágosítás naponta 5-8-ig a Német Tudományos Intézetben. (Ferenc József út 22. II. em. Tel.: 13-27.)

Üzenetek a frontról

Mayer József hadapródörmmester a B/939 tábori postaszámáról üzeni Debrecenben lakó szüleinek, feleségének és hozzátartozóinak, hogy a legjobb egészségben van. Kéri, ne aggódjanak érte. Sok levelet vár. Szerető eskőjait küldi.
Lakatos József törzserőrmester szerető eskőjait küldi Jászberényben és Debrecenben lakó feleségének és szüleinek. Egészsége kifogástalan, semmi baja nincs.
Dr Szabó Károly százados üzeni Debrecenben lakó szüleinek, nővéreinek, sógorának és ismerőseinek, hogy jól van, egészséges. Kéri, gyakran írjanak. Csókol és üdvözl mindenkit.
Varga Gábor honvéd az F/867 tábori postaszámáról üzeni feleségének, kislányának és szüleinek Debrecenben, hogy kiváló egészségben van, ne aggódjanak érte. Több levelet vár, csomagot kér. Sok eskő-

Vígyszínház mozgó
Ma 5 és 7 órakor a legizgalmasabb képmű:
AZ ELLOPOTT TITOK
Kéme és kémelhárítók élet-halálbarca!
Főszereplők: Paola Barbara, Antonis Centa.

Keresztnévek

Írta: HARSÁNYI ZSOLT.
A legtöbb embernek van valami bogara. Egyik bélyege gyűjt, másik elteszi minden végighallgatott hangverseny műsorát, harmadik gondosan elrakja minden díszlakoma étrendjét. Az én bogaram a név. Minden névnek nyomban nekieszem s akár családnév, akár személynév, igyekszem nyelvészileg megfejteni. — Nemesak a magyart, az idegent is. Csinálom ezt már vagy húsz éve és feljegyzéseim sok-sok ezer megoldott nevet tartalmaznak. Egyszer majd lexikonszerű nagy könyvben kiadom őket. — Most mutatásban ideiktatom a leghasználatosabb idegen eredetű keresztnévek jelentését. Akit mulattat, kikeresheti a magáét.
Adél: nemes. Aladár: testőr. Alajos: nemes bölcsességű. Albert: fénylő nemességű. Andor: férfias. Antal, Antónia: felbecsülhetetlen. Anna: adomány. Artúr: medve. Aurél: aranyos. Abel: lehellet. Abraham: a nép atyja. Adam: ember, vagy föld. Agota: jó. Akos: fehér sólyom.
Balázs: királyi. Barnabás: az igehirdetés fia. Beatrix: boldogító. Bella: szép. Berta: fényes. Bertalan: a rög fia. Béla: fehér. Boldizsár: „Ovja Bál isten”. Borbála: pogány.
Cecília: vak. Ciriák: királyi. Cézár: császár.
Demeter: földanya fa. Dezső: vágó, vágott. Domokos: az Urhoz tartozó. Dániel: „bírák Istent”. Dávid: kedvenc. Dorotty: Istent ajándéka.
Ede: a tulajdon öre. Elek: vezér. Elemér: a kard békéje. Ellen: vetélkedő. Emma, Endre: férfias. Ernő: komoly. Erzsébet: férfialmas. Etelka: nemes. Eliás: „segítségem Istent”. Eugén: jó születésű.
Ferenc: frank eredetű. Félix: boldog. Fruzsina: vidámság. Fülöp: lökédvöl.
Gábor: Istent szolgálja. Gáspár: kincstartó. Gellért: kemény dárda. Gizella: tusz. Gusztáv: felséges. György: földművelő.
Hanna: „Isten irgalmas”. Helen: holdvilág. Henrik: hazáját vezérlő. Herbert: harcban fényeskedő. Hilda: csata. Hippolit: lovas. Hubert: fényes gondolkodású. Hubert: gondolkodó.
Ifigénia: erősnek született. Ignác: tűzes. Ilona: szövőnő. Imre: honvéd. Ince: ártatlan. Irén: béke. István: koszorú. Izidor: Isten ajándéka.
Jakab: szívtósan üldöző. János: „Isten irgalmas”. Jónás: galamb

velet kér tőlük.
H. Szabó Lajos honvéd az F/323 eü. tábori postaszámáról üzeni szüleinek, kedves feleségének, gyermekének, testvéreinek, jóismerőseinek, hogy jól van, egészséges, semmi baja nincs. Csókolja 3ket és jó egészséget kíván mindnyájuknak. Ismerőseit üdvözl és sok levelet kér tőlük.
Gorzsás Sándor tizedes a B/577 tábori postaszámáról üzeni feleségének, hogy jól van, nincs semmi baja, ne nyugtalankodjék miatta. Level meg. A Várad-családot is üdvözl és mindnyájukra sokat gondolt.

Séta-iskola a Nagyerdőben

Mint értesültünk, a Dóczi Intézet igazgatósága paratlan ötlettel lepte meg nyolcadikos növendekait. Hetenként egyszer »tanulmányi sétát« rendez a debreceni Nagyerdőn s a »séta« keretében előkészíti az erettségi előtt álló lányokat az iskolai évről. Ezzel kapcsolatban alkalmmal volt beszélgetni két utolsó éves dócziista növendékkel.
Afonyi Eva és Oláh Katalin, »maturanda kisasszonyok« éppen a tennispályán »dolgoztak«, mikor nekik szegeztem a kérdést:
— Igaz, hogy maguk iskolát nyitottak a Nagyerdőn?
— Igaz, — hangzik a válasz, — hogy minden hétfő délelőtt összegyűlünk az erdőben és megbeszéljük előre, hogy mit tanuljunk az iskola megnyitásaig...
— Ezt maguk a növendékek találták ki?
Mindketten gyorsan tiltakoznak. Az igazgatóság juttat erre a gondolatra.
— Az azonban igaz — mondják, — hogy mi nyolcadikosok nem örülünk ennek a hosszú vakációnak. Tanulni akarunk. Az erettségi ügyis eljön.
— A többi osztályok is rendeznek ilyen »sétákat«?
— Nem, csak a nyolcadikosok, a többiek még ráérnek.

Eddig tartott a villámintervjú, mely megvilágítja a kitűnő szellemet, ami a Dócziistákat betölti.

Apollo filmszínház
MA BEMUTATÓ!
A francia nemzeti öntudat hatalmas megrendítő drámája:
Örök tűz
Jean Gabin és Madelaine a főszerepben.
Előadások: 5, 6 és 7 órakor.

Meteor Mozgó műsora
Csütörtökön fél 4, fél 6, fél 8 órakor utoljára!
Csak felnőtteknek!
Simor, Csontos, Bulla, Timár főszereplésével:
Éjféltre kiderül
Legközelebb szombaton:
DZSUNGEL TITKAI

Művészeti Ritmszínház
MA ELŐSZÖR!
Latabár Kálmán mulatságos vígjátéka:
Egyszoknya egy nadrág
Főszereplők:
Csikós R., Csontos Gy., Turay I., Mály G., Somogyi N.
Előadások: 5 és 7 órakor.

Másodszor virágzik a cseresznyeja egy István-úti kertben

Ha hosszú ősz lesz, még be is érleli termését

A rendkívül idők rendkívül teljesítményekkel járnak. Ez a tétel úgy látszik nemcsak az emberi társadalomra áll, melyben a történelmi napokban minden napossá váltak a heroikus erőfejtések, kétszeres-háromszoros teljesítmények, hanem alkalmazkodik az idők járásához a természet is.

Erre mutat az a tény, hogy az ország különböző részéről érkeztek hírek az elmúlt napok folyamán, hogy egyes gyümölcsfák másodszor virágzanak, sőt olyan eset is előfordult, hogy a fa beérleli a második termését és harmadszor is virágba borult. A természet érdekes játéka, nem mindennapi csodája ez, mely megismétlődött a Dunántúli több vidékén, Kecskeméten és magában a Hajdúságban is.

Debrecen közelében Józsan történt az egyik ilyen eset, Vitéz Tamás József, Kiskert 731 szám alatti kertjében az egyik terebélyes almafa, mely a nyár folyamán koraerőket meghozta a remes termését, júliusban újból virágzni kezdett és meghozta, ha ritkábban is, a második termést. Már ez magában véve érdekes természeti jelenség volt. — Azonban a múlt hetekben újabb rügyek pattantak a fán és a napokban harmadszor is előbujtak az idén a rózsaszínű almavirágok Józsan csodájára járnak az érdekes természeti tüneménynek.

De hasonló esetről adtak hírt Tiszaföldvárról, ahol özv. Pósa Miklósné kertjében hozott másodszor is termést az almafa. — Ugyancsak Tiszaföldváron Balogh Benjáminné kertjében másodszor virágba szökken az orgonabokor és jóillatú fehér és kék orgonák virulnak.

Országszerte mutatkoznak tehát olyan esetek, mint amire Debrecenben is felhívták figyelmünket. Az István-úti 6. szám alatt, Papp Mihály alhadnagyának, az ismert kiváló gyümölcs-termelő és galambtenyésztő szakembernek, aki már számos galambjával nyert kiállításokon díjat, udvarán virágzik másodszor az idén a cseresznyeja. Ez az eset sokkal ritkább jelenség, mint az almafa, orgona és akác másodszor virágzása melyek más esztendőben is megtörténnek. A cseresznyeja egyike a legkorábban elvirágzó gyümölcsfáinknak, mely tavasszal mindjárt virágzik és már májusban termést hoz.

Megnéztük az érdekes természeti tüneményt. Tiszta, szép, rendezett udvar és kis gyümölcsös fogad bennünket, látszik, hogy olyan ember gonozza, neveli itt a gyümölcsfákat, akiknek van érzéke a széphez, kinek kedve a magyar földből kisarjadó növényélet. Papp Mihály alhadnagy elfoglalt ember, csak a családját találjuk otthon...

Legelőször megcsodáljuk a virágba borult cseresznyefát, melynek az utóbbi napokban sok barmolaja akadt. A fa az udvaron van, két és félméter magas, fiatal, szabályos törzsű cseresznyeja. Levelei nagyrészt elhulláltak, csak felső ágain borzol a langyos szeptemberi szellő néhány régi levelet. Az ágakon azonban, melyek a szél fuvalmára szeliden ringanak, furdének a napsugár aranyozásában, mindenütt új rügyek pattantak és körülbelül 50 leheztű cseresznyevirág kinyitva kacag az őszbe. Körülbelül egy hét alatt teljes virágzásban lesz a fa és ha hosszú, enyhe ősz lesz még be is tudja érlelni második termését...

Nézzük Nagy Sándor János tanárral, a kiváló szobrászművelővel, aki figyelmünket az érdekes jelenségre felhívta a szeptemberi hervadásban a tavaszi visszajátszó virágba borult cseresznyefát, a természet különös játékát...

— A fát a városi kertészetből hoztuk négy év előtt — mondja Papp Mihály alhadnagy fia. — Akkor ültettük el. Az idén volt az első komolyabb értelemben vehető, remes termés. Bár a kertünkben sok gyümölcsfa van, hasonló jelenséget eddig még egyik esztendőben sem tapasztaltunk. Sokan meg is csodálják az őszben virázzó fát...

DEBRECZEN 5. OLDAL 1943. IX. 16.

lambtenyésztőknek tartják. Barátságos, szép rendes családi házat szelid öleléssel fonja át a kert, melyet a magyar rogy embernek a magyar rogy iránt érzett ősi szeretete művelt termővé...

A kétszer, háromszor virágzó és termő gyümölcsfák pedig mintha példát mutatnának napjaink emberének... nagy idők járnak, a történelem szele suhog fölöttünk, ezekben a napokban komoly erőfejtésre, kétszeres, háromszoros termelésre, önmagunk megsekkasztására van szükség, hogy alvászeliük a nehéz időkkel... A természet gyönyörű példát mutat az embernek...

Eltűnő magyar árnyak nyomában...

Kakas István kalandos utazása Iránba

Magyarország volt az első európai államok egyike, amely Iránba követet küldött.

Ki volt az első magyar ember Irán földjén?

Az első magyar követ, aki először tette lábát az ősi Irán, akkori neven Perzsiáig földjére, igen egyszerű származású ember volt. Kakas Istvánnak hívták és nevet már megemlítettük. Nagyapja vidéki polgár, edesapja pedig Kolozsváron kereskedő volt. A kolozsvári üzletember, Kakas Andras, azonban fiának, a Pista fiúnak már jó nevelést, tanultságot és egyetem végzetést tette lehetővé. Az apa szorgalmával és jó üzleti érzelével, idős korára nagy vagyonra tett szert és fiának már minden földi jót nyújthatott. Kakas István külföldön végezte el az egyetemét s így az olaszországi Padua városának egyetemi anyakönyve ma is őrzi az egykori bejegyzést: »Stephanus Kakas Transylvanusus. — Kakas István, Erdélyből«. Veress Endre professzor, az ismert történész találta meg Kakas egyetemi és egyéb adatait is. Életrajzát is ő írta meg.

Ekkoriban Báthory uralkodott Erdélyben. A borbos-fejedelmi diplomáciai összeköttetésben állott Európa majdnem valamennyi udvarával. A legfejlettebb külképviseletek voltak az egész akkori Európában.

Első nagyobb diplomáciai útjára a kolozsvári kereskedő fia akkor indult, amikor a török megszegve a békeszerződést, Báthory Erdélyországnak határait kezdte dúlni és lassan vagy 100 falut elhódított a határszéleken.

Báthory jól tudta, hogy a határszéli török pasáknak csak konstantinápolyon át lehet hatni. Így hát azon törte a fejet, hogy tudna a konstantinápolyi nagyurak hajlandóságát megnyerni. Kakas István állott elő urának a legjobban javaslat: küldje el őt Londonba, Erzsébet angol királynőhöz, aki eddig is érdeklődött Erdély dolgai iránt. Kakas, biztosítja a fejedelmet: rá tudja venni a királynőt, hogy utasítsa sztanbuli követét, lépjen közbe a nagyvezérnél Erdély érdekében. Így is lett; Kakas útnak indult és Németországon át felhajózott a tengerig, onnan meg Londonba vitorlázott. És ime: siker koronázta útját, mert Erzsébet személyes kihallgatáson fogadta Essex gróf, a híres kegyence közvetítésére. És Kakas még azt is elérte, hogy a királyné személyes utasítást adott konstantinápolyi követének, Barton Eduárdnak, hogy lépjen közbe az erdélyi határmenti pasák megfélemezésére. Kakas diadallal jött haza: az első csatát megnyerte.

Kakas István diplomáciai hírnevét megalapozta ez a siker. Egész Erdély arról beszélt, micsoda fénytel és pompával fogadták Kakast Londonban. Rudolf császár és király is feleszmélt Kakas tehetségére, vállal-

kozó kedvére és nyelvtudására és megkérdezte tőle, nem volna-e hajlandó Perzsiába elutazni (a mai Iránba), követet vezetni a sahhoz. Kakas nem habozás után igent mondott. — Felserelte magát és kis expedícióját a szükséges haimikkal: fegyverekkel, pénzzel, ajándékokkal és a fiatal Tectander György iródeakot, amit igen jól tett mert ez napot vezetett és ez maradt az utókorra. 1608-ban már konyvalakban is megjelent Neissenben. A címében Tectander elmondja, hogy tulajdonképpen nem az 5. »Perzsiát utanját« hanem Stejan Kokasch, de Zalankemen következő utját beszéli el.

Volt mit elbeszélni. Hogy került az ember a XVII. század elején Perzsiába? Kakas is ezen törte a fejet. A térképek és utleírások halmazát vásárolta össze. A vege a Prága kragkó-Moszkva-Nizni Novgorod-Czariczin-Asztrahan útvonál mellett döntött. Az ut első fele simán folyt le: Moszkvában a cár meg kihallgatáson fogadta és fegyveres kíséreltet adott mellé. A befagyott Volgan szankon folytatták Közép-Oroszországhól útjukat. A Tatárföldre érkezve, a nagyutatók sok támadást kellett elhárítaniok. — Végül is, azonban sikerrel elértek a Káspi-tengert, amelynek túlszéljén már Perzsiá barátságos földje várta őket. A perzsák ekkor is igen művelt és udvarias nép hírből állottak.

Viharos tengeren — Tectander feljegyzései szerint — három hétig hanykolódtak. Aztan elsimult a tenger és útjukat simán folytathattak, mig nem Langerában, immár perzsa földön, partot nem értek. A kikötőhatóságok elővadás Kakas ajánlóleveleit, melyeket odahaza már arab betűkkel fogalmazott meg a bécsi kancellária. Kakas maga is beszelt elég turettően törökül. A város előjárója fegyveres kíséreltet küldte tovább a követet Iszphában főváros felé. Tectander feljegyezte, hogy Kakas még ekkor is, betegesen, a sah előtt elmondandó beszédét gyakorolta a utközben. Betegen, mert Kakas a hajón verést kapott. A láz egyre erősebb lett és néhány nap múlva meg kellett útjukat szakítani egy faluban. A barátságos perzsa falu neve Latidszán. Itt lehetett ki léltek Kakas István, az Azzsiából jött magyaroknak Azzsiába visszatért utódja. Itt is temették el és titkára egyedül folytatta útját a fővárosba. At is adta üzenetét a sah-nak — és nemsokára egyszerre indult meg a támadás a török ellen: rivalísa a perzsa sah és a nyugati hatalmak részéről. És tudjuk, hogy eredményesen.

Kerekesházy József.

— Hirtelen halál a Hatvan-utcán, Domokos Ferenc 75 éves városi szegényházi apolt összeesett a Hatvan-utcán és hirtelen meghalt. Halálát végegyengülés okozta.

A balmazújvárosi gyilkosság mellék-hajtása a debreceni törvényszék előtt

Id. Juhász Jakab és 10 társának serteslopási bűnyüében újból elnapolták a tárgyalást

Erdekes bűnyüben tartott folytatódó tárgyalást a debreceni törvényszék Fővenyessy tanácsa. A balmazújvárosi véres gyilkossággal elkövetett gyilkosságban szereplő id. Juhász Jakabnak és 10 társának serteslopási ügyét tárgyalták, azt a bűnyüet, mely körül való osztozkodás váltotta ki a Juhász Jakab és fia haragját Leiter Imre ellen és ez lett a rugója az id. Juhász Jakab és az azóta már kivégzett Juhász József által elkövetett gyilkosságnak, amikor leütöttek és egy szék gödörbe elevenen beletaposták s eltemették Lajter Imrét.

Id. Juhász Jakab, akinek halálos ítéletet kegyelemből 15 évi fegyházra változtattak át, még július 16-án és 17-én két napos tárgyaláson állott először a serteslopások ügyében a bíróság előtt. Rajta kívül Ifj. Juhász Jakab 26 éves balmazújvárosi gulyást; Juhász János 21 éves balmazújvárosi kondást; Kiss János 27 éves hajdúszoboszlói kondást váltotta az ügyesség lopás büntetével, azonkívül hét személy részben bűnégedi bünrészesseggel, részben orgadzsasággal. Az 1940 tavaszától 1943 márciusáig sorozatosan elkövetett lopásoknak 27 károsultja van, köztük Eszenyi Józsefné, Debreceni Vásárpénztár RT, dr. Rickl László, Balogh Sándor, Gyula-halmi B. Erzsébet, Vasary Gáspár, Baal Vilmos, gróf Semsey uradalom, Nagy István, Pintér László, Fischer Rezső, Kiss István, Siposs Laos, Ferge József, K. Szabó Márton, Szegedi István, Molnár Ferenc, Gacsó Sándor, Faluhelyi György, Szücs Imre, M. Kovács Pál, Csiba Sándor, Fegyveres Zoltán, Botos Antal és mások. A vádirat szerint több, mint kilencven serteslopást elkövettek ezekre menő útvonalon és az elkövetésükkel értékesítettek.

Az első tárgyaláson a meglepés erejével hatott, hogy id. Juhász Jakab, akit az ungvári fegyűntésből vezettek elő a tárgyalásra, lagadta a lopások nagyrészt. A tanácselnök kérésére kijelentette, hogy a gyilkosság miatt kivégzett Jóska fia

volt a lopások értelmi szerzője. Ifj. Juhász Jakab elmondotta, hogy ő egyáltalán nem lopott, az edesapja kérte meg, hogy vállalja magára a lopást, mert neki és Jóska bátyjának már elég baja van ugyis. Csak az apja kedvéért vállotta, hogy ő is résztvevett a lopásban. Juhász János is csak két lopást ismert be. Egyik alkalommal dr. Rickl László tanyájáról, amikor a család aludni tértek, kiengedték az ölből a serteseket az apjával és elhajtották 18-at. Többet engedtek ki, de csak 18-at tartottak meg maguknak, a többi szétavartak, hogy ne legyen feltűnő a nagy csapat sertes. Baal Vilmos tanyájáról 14 serteset hajtott el. A serteseket eladták és a kapott pénzt teljes egészében elmulatták. Id. Juhász Jakabné szintén tagadta, hogy tudott volna a lopásokról.

Kiss János, a negyedik vádlott, jóhiszeműséget hangsúlyozta. Nem tudott a lopásokról Semmit ugyan, mint kondás mes tersegeiből kifolyólag a serteseket elhajtatni, azt azonban, hogy azokat Juhászék lopták, nem tudta.

Ezután a balmazújvárosi tanácsot hallgatták ki a tárgyalás során a védelem bizonyítás kiegészítést kért, mert Kiss János kondást olyan lopások elkövetésével vádolták a védő szerint, melyeket nem követhettek el, mivel a lopások idejében katonán volt. A védelem indítványára a tárgyalást elnapolták.

A folytatódó tárgyalást tegnap tartotta meg a debreceni törvényszék Fővenyessy tanácsa. Több tanút kihallgattak, majd Kiss János ügyében beadott védői indítványt kapcsán megállapították, hogy az illetékes helyről megérkezett válasz szerint megállapítható méltó meddig teljesített katonai szolgálatot Kiss János, azonban az nem tűnik ki, hogy mikor és mennyi időre volt szabadon. Minthogy az alibi-bizonyítás szempontjából ennek az adatnak döntő fontossága van a törvényszék ismét elnapolta a folytatást és október 7-re tűzte ki annak folytatását

Ha majd kitör a béke!

Az utóbbi időben gyakran látjuk, hogy maguk a gyárosok és nagykereskedők is gondolnak már arra az időre, amikor ismét több lesz az árú, mint a vevő és újból szükségük lesz a vevőre. Egyes gyárak és nagykereskedők bélyegzőt nyomnak számláikra, amelyen emlékeztetik vevőiket, gondoljanak majd a békében és árubőség idején is arra, hogy ezek a gyárak a legnagyobb árubizony idején is kiszolgálták őket.

A napokban rájöttünk arra, hogy az egyik kereskedő ezzel az ötlettel már régen megelőzte a gyárakat. Egyik oroszai fakeskedő már az elmúlt újkör körlevélét intézte azokhoz a cégekhez, akikkel a multban összeköttetésben állott és újvívi üdvözléssel kapcsolatban figyelmeztette őket, hogy békében és árubőség idején elsősorban azoktól fog vásárolni, akik most is juttatnak neki árut. (OMKE)

Szódásüveggel fejbevégtá sértegetőjét, aki kihúzta a nyakkendőjét

A kabai csendőroson feljelentést tett vitéz Antal Lajos debreceni MÁV műhelytelepi alkalmazott kabai lakos Bálint Kálmán MÁV asztalos ellen, aki feljelentése szerint őt Kabán Gere Zoltán vendéglőjében szódavízüveggel úgy fejbevégtá, hogy agyrázkódást szenvedett és utána egyik fülével nem hallott.

A csendőrség megindította a nyomozást és kihallgatta Bálint Kálmánt, aki elmondotta, hogy a kabai vendéglőben borozgatás közben vitéz Antal őt sértegetni kezdte, majd odalépett hozzá és nyakkendőjét húzta. Erre ő kiie-

lentette, hogy ezt az ügyet majd másnap elintézik hivatalos úton. Vitéz Antal és társai Bálint valómása szerint erre támadólag léptek fel, bedobták egy másik szobára, mire ő egy szódásüveget felragasztott és a közeledő Antal fejéhez vágta. Az orvosi megállapítás szerint vitéz Antal az ütés következtében könnyebb agyrázkódást szenvedett s utána dadogás és rossz hallás is fellépett. A csendőrség a nyomozás eredményéről jelentést tett a kir. ügyészségnek.

Időszerű kislexikon

Ahonnán Mussolinit kiszabadították, a Gran Sasso d'Italia az Abruzzok legmagasabb hegy-csoportja Teramo és Aquila olasz tartományok határan, legmagasabb csúcsa a Monte Corvo, 2921 méter (mások szerint 2914 méter), az egész Appennino-hegység legmagasabb pontja. Rómától kb. 75 kilométerre van. Északi része erdőtelen, kopasz, sziklás, szakadékait törmelék s az év nagy részében hó tölti ki (Conca della Neve), az egykori eljegesedés nyomaival, alacsonyabb részein erdők is vannak.

Vendéglősök!

Korcsmárosok! Borszükségüket legolcsóbban beszerezhetik:

Petromarkó Péter

bornagykereskedőnél
Piac-utca 42. szám.

Művészi tervezésű és készítésű modellek a

Papp MODELL salonból
tökéletesek.

szent-anna-u. 12. üzlet.
Telefon: 39-07.

HIREK

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata. szeptember 11-én reggel 8-tól szeptember 18-án reggel 8-ig: „Kossuth”, Piac u. 26. telefon: 29-56. — „Magyar Korona Kálvin-tér 15. telefon: 16-06. „Arany János” Csapó u. 66. telefon: 11-78. — „Hungária” Szoboszlói út 4 F., telef.: 32-50.

Gondolatok

Telteinkeit sohasem értik meg, csupán dicsérik és korholják.

Miben rejlik legnagyobb veszedelméd? A részvétben.

Mil szeretsz másokon? Az én reményeim.

Ehes emberek szóbeszéde unalmas.

Aki lelke mélyéig tanító csak tanítványaira való vonatkozás-sal vesz komolyan mindent, — még önmagát is.

„Est tettem, mondja emlékezetem. „Est nem tettem, — mondja büszkeségem és kerlehetetlen marad. Végül — az emlékezet enged.

Rettentő élmények azt a kérdést adják fel, vajjon, aki megéli őket, nem retetendő-e? (Nietzsche.)

— Révész Imre püspök a képviselők csendes napján. Református vallású országgyűlési képviselők Lillafüreden csendes napot tartanak. Ezen az összes ref. püspökök is részt vesznek. A szeptember 16-án kezdődő csendes napon D. dr Révész Imre püspök is megjelenik és beszédet mond.

— P. Kiss Szaléz debreceni fejencrendi házfőnök, plébános tart szentbeszédet a gyöngyösi Fádalmás Szűzanya ősi kegyhelyre tartandó zarándoklaton ma, csütörtökön és pénteken és vasárnap.

— A debreceni Orvosszövetség Elnöksége legutóbbi ülésén elhatározta és ezúton közli tagjaival, hogy az orvosi kezelési díjak és az ezévi házi orvosi honoráriumok a mindenkorin általános megélhetési árviszonyok tekintetében vétellel állapítandók meg.

— A Turáni Vadászok nemzeti védelmi szervezete Miskolcon szervezmenet tartott, melyen az országos központ észéről vitéz dr Huszár Aladár titkos tanácsos vett részt egyenruhás vadászkielöltéssel. A megnyitó beszédet vitéz Huszár Aladár mondta, hangsúlyozta a magyarság vezető szerepének feltételét szükségességét.

— Szinyei Merse Jenő vallás- és közoktatásiügyi miniszter új ügybeosztást léptetett életbe a kultusz-miniszteriumban. Az új ügybeosztást több szempont tette szükségessé. Elsősorban a miniszteriumi ügykezelés egyszerűsítése, racionalizálása, az ügyosztályok száma 38-ról 23-ra csökkent. Az átszervezés másik szempontja az volt, hogy az ügyosztályok és az állami költségvetés beosztása a lehetőség szerint meggyezzen.

— A szegedi ONCSA nemcsak az építkezéssel segít a sokgyermekes családokon, hanem újabban 60 tehenet is vásárolt és azt kiosztotta a sokgyermekes családok között, hogy a gyermekeiket könnyebben táplálhassák és a felesleges tej árából a tehén árát törleszthessék.

— Kiesett a mozgó vonatból és szétzúta a fejét. Súlyos baleset történt a rakamazi állomáson. Rudolf László 17 éves rakamazi lakos a mozgásban levő vonatból kiszüthet és a fejét valóságosan szétzúrt. Még élt, amikor kórházba szállították, ahol néhány órai szünet után meghalt.

Rablógyilkosságot árult el a tehénbőség

A gyilkos bárdal átvágta áldozata nyakát

Páratlan kegyetlenséggel végrehajtott gyilkosságra bukkantak a mosonmégyesi Levél községben. Lakásán vérbefagyva találták Ecker Sándor 63 éves magánzó, volt mézársmestert. A jelek mindjárt rablógyilkosságra mutattak.

A győri ügyészségtől vizsgálóbíró ment ki a helyszínre. A nyomozás során megállapították, hogy a gyilkos egy nappal előbb követte el tetteit. Elés bárdal egyetlen hatalmas csapással átvágta áldozata nyakát, majd a lakás kirablása után megmosakodott és zsákmányával együtt a gyilkos szerszámot is magával vitte.

A szobában minden szanaszét maradt, a szekrények feltörve, a fiókok kihúzva. A gyilkosságot a tehén bögése árulta el. Ecker te-

hene ugyanis egész nap nem kapott enni és kétségbeesett bögésére figyelmeztettek a szomszédok.

Ecker Sándor a gyilkosság előtt estén Szuppán Ferenc 42 éves gazdasági cselédlel volt együtt aki az utóbbi időben állandóan vele járt és folyton pénzt kért tőle.

Nem sokkal a gyilkosság kiderülése után jelentkezett a csendőrségen Szuppán egyik nőismerőse, aki elmondta, hogy a gyilkosság éjszakáján Szuppán izgatottan beállított hozzá és arra kérte, menjen vele Győrbe, oman pedig tovább Németországba, mert oda kell utaznia. Ő el is kísérte Győrbe, ott azonban Szuppán eltűnt és azóta nem tudja mi lett vele.

Szuppán ellen országos körözést adtak ki.

— Az Országos Hadigondozó Szövetség felhívja azokat a hadi özvegyeket, vagy hozzátartozókat, akik hadiárvaikat idegen családokhoz akarnák örökre vagy felnevelésre adni, hogy ezt a szándékukat az Országos Hadigondozó Szövetségnél Budapest, IV. ker. Kees-keméti-utca 10. szám alatti írszában jeleítsék be. A szövetség a bejelentett hadiárvaikat csak olyan családoknál helyezi el, akiknek megbízhatóságáról, szeretetéről és anyagi helyzetéről előzőleg meggyőződött.

— Leventeinduló készül és Endrődy Béla, az ismert költő szövegét fogadták el, melyhez megfelelő zenét szereznek a felkért szerzők.

— Fogházra ítétek két orvost, mert kellő időben nem alkalmazták az orvosi kezelést. Abaujszántó községben történt, hogy egy 19 éves nő gyermeket szült. Komplikáció következett be. Orvosi szaladtak, de a közelben lakó Moskovics Árpád kijelentette, hogy ő nem megy el, mert ő fogorvos és nem nőgyógyász, a másik községi orvos, dr Lindner Kálmán pedig azzal utasította el a családtagokat, hogy menjenek a kórházhoz, mert ő drága magánorvos. Később a családtagok sürgetésére Lindner mégis csak elment, de későn érkezett, a fiatal nő meghalt. A törvényszék a két orvost fejenként 5000 pengő pénzbüntetésre ítélte, fellebbezés folytán a tábla öthónapi fogházra súlyosbította a két orvos büntetését azzal az indoklással, hogyha kellő időben alkalmazták volna az orvosi segítyt, a fiatal nő életét meg lehetett volna menteni. A Kúria Moskovics büntetését 3, Lindner büntetését 2 hónapi fogházban állapította meg.

— A más agyvelejétől akart meggyógyulni, elítélték 13 évi fegyházra. A komáromi törvényszék most tartotta meg a tárgyalást Krepesák László komáromi cipészsegéd ügyében, aki — mint annakidején megírtuk — megölte nagybátyját, hogy annak agyvelejevel gyógyítsa saját betegségét. A nagybácsi szétvert koponyájából ki is szedte az agyvelet, hogy azt megegye és ezzel saját fogyatékoságát pótolja. A nagybácsi agyvelejét kávédarálón megörölte hogy könnyebben megemészthesse. A törvényszék Krepesákot 13 évi fegyházra ítélte. Az ítélet nem jogerős.

— Több kommunista partizánvezető meggyilkoltak Mihajlovsics csetnikjei. Megölték többek között dr Milosevics volt belgrádi egyetemi tanárt, a kommunista partizán mozgalom központi bizottságának tagját, Kovacsics ismert horvát író és másokat.

* A Debreceni Őrnök Mária Kongregációja alakuló gyűlését folyó hó 23-án délután 4 órakor tartja meg.

* A kollégiumi tanítóképzőintézet gyakorkor iskolájának II—VIII osztályos tanulói ma reggel 8 órakor jelentkeznek az intézetben Olvasókönyvet és írószert mindenki hozzon magával.

— Felhívjuk a kárpitosszakosztály tagjainak figyelmét, hogy 1. hó 17-én, pénteken este fél 7 órakor az Ipartűstlet tanástermében szakosztályi ülés lesz. Tárgyrög és szegelésztás. A tagok felteílen is pontos megjelenését kéri a szakosztály elnöksége.

— Az aranyvirág leveléből göröcsoldó gyógyszer készítenek és különösen epilepsziás betegek ajánlják. Az új gyógyszerrel dr Zsako István, a lipótmeczi elnevezésű ideggyógyintézet főorvosa adott most közre érdekes tanulmányt. Az aranyvirág leveléből előállított hatóanyag igen megbízható gyógyszer több betegséghez szemben.

— A rák nem öröklődik. Az utóbbi időben a rák öröklődésének kérdése tudományos körökben élénk vita tárgyát képezte. A „rák elleni küzdelem” című német folyóiratban érdekes cikk jelent meg a gyógyíthatatlan betegség öröklési statisztikájáról. A beszámoló szerint dr Doerfler neves német rákkutató 1526 eset közül 1296 esetben megállapította, hogy sem a szülőknel, de még a nagyszülőknel sem fordult elő a rákbetegség.

A statisztika is világosan mutatja, hogy kerekben 90 százalékkal sikerült megbizonyítani, hogy a rákbetegség nem öröklődik. Ugyszintén a még hátralevő 10 százalék sem tekinthető öröklött betegségnek, hanem csupán véletlennek. A statisztikai kimutatás az újabb német orvosi kutatókat is megerősíti, amennyiben minden kétséget kizáróan megállapítható, hogy a rákbetegség nem öröklődik.

— Megbokrosodott ló felborította a szekerét, a kocsis súlyos belsei sérüléseket szenvedett. Tegnap délután a nagyhidon megbokrosodott egy ló és vad vágatással ragadta magát a szekeret. A bakon ülő Hajdú Lajos 56 éves kocsis, Monostorpályi-úti lakos hasztalan kísérte megfékezni az állatot, az vad vágatással befordult a Deák Ferenc utcára és a 17. számú ház előtt felborította a szekeret, mely maga alá temette Hajdú Lajost. A kocsis zúzódásokat és súlyos belsei sérüléseket szenvedett. A mentők a sebészeti klinikára szállították. A ló állítólag egy autó túlkölésétől vadult meg.

— Bihar vármegye gazdasági felügyelősége kiszállt Székelyhidra, ott a helyszínen megállapította, hogy Waschberger Bertalan kereskedő, székelyhídi lakos tulajdonát képező kisebb szőlőingatlan nagyul van kezelve. A gazdasági felügyelőség feljelentése folytán az ügy a nagyvárad kir. törvényszékhez került, miután a gazdasági felügyelőség Waschberger eljárásában szabotázst látott fennforogni. A törvényszék tanácsa megállapította, hogy a szőlővel kapcsolatos munkálatokat Waschberger kissé megkésve kezdette meg, de az eset összes körülményeit tekintve véve, szabotázst fennforogni nem látott és ezért a büntető eljárást ellene megszüntette.

A szaladós ember

Ez az eset még a régi jó békeidőkben történt, amikor — sok minden mással egyetemben — az idő is olcsóbb volt, mint most. Amikor egy-egy ünnepi ebéd déltől másnap reggelig, egy névnap ket három napig, egy rendes lakodalom egy hétig is eltartott és egy „komoly” kártyaparti sem fejeződött be 24 óra belül. Több rá-rö idejük volt az embereknek, több pénzük, jobb idegeik és kedélyük — szóval beke volt.

Ebben a boldog időben élt és kártyázott egy jómódú ügyvéd, akinek legendás hosszúságú kártyacsatáiról a kávéházi ananalesek sokat beszélhettek. Képes volt 2-3 napig ott ülni a kávéházi különszoba kártyaszatánál és néhány órai szundi kalas után újra kezdeni a merközést azzal, aki éppen keznél volt. A zárora akkoriban még ismeretlen fogalom volt és a „permanens” kávéházakban zavartalanul lehetett játszani addig, ameddig csak bírta az ember pénzzel és idegekkel.

Egyik delután az ügyvéd öszszelűt kalaberezni egy vidéki földbirtokos ismerősevel. A járték eleinte filléres alapon folyt, később azután belemelegedtek, a tétük egyre emelkedtek és a csata egyre hevesebb lett. Már a harmadik reggel virradt rájuk a kártyaszobában — nagyon rövid pihenésekkel és még rövidebb érkezesekkel megszakítva — amikor a földbirtokosnak eszébe jutott, hogy aznap valamilyen nagyon fontos elintézni valója van. Bemondotta hát a „három mestert” és hiabavaló volt az ügyvéd minden rábeszélése, marasztalása, semmiképpen nem akart tovább maradni.

Végre is nagy elkeseredéssel így vett búcsút partnerétől a 60 óras merközés után:

— *Hát menj, ha nem bírsz a helyedben ülni! De azt mondhatom neked, hogyha tudtam volna, hogy ilyen szaladós ember vagy, hat nem ültem volna le játszani veled...*

Polányi Lajos.

— Meghalt a Balaton legöregebb matrőze. Pálffy Gyula balatonarácsi 73 éves matrőze meghalt. Hosszú szolgálata alatt 46 ember életét mentette meg a vízbefúlástól. Ő volt a Balaton legöregebb matrőze. Sok tisztelője és hajógyár munkásai kísérték ki utolsó útjára.

— Elvesztett a tizezrepengős tárcát. Tajnel Károly ungvári hentesmester esti szórakozás után barátjaival jó hangulatban a „Kálvária” keresztül tartott hazafelé. Ezalkalommal Tajnel Károly hentesmesternek mintegy 10.000 pengő volt a pénztárcájában. Amikor reggeli lakásán felébredt és pénztárcáját egy másik ruhájába akarta átemni, ijedten vette észre, hogy az már nincsen a levett ruházeében. Tajnel Károly feltételezi, hogy pénztárcáját a Kálvária környékén zsebkendő vagy más tárgy kivételkor ránthatta ki a ruhájából.

— Szekérre kapaszkodott és leesett Podor Éva 9 éves kislány, Csap-utca 15. szám alatti lakos. Kisebb sérüléseket szenvedett.

— Agyonlőtte magát egy fiatal férj felesége szemrehányásai miatt. Budapest a Vaskapu-utca 1/a. számú ház egyik lakásában szájba lőtte magát Liebig János 31 éves gyarmatárkereskedő. Azonnal meghalt. Búcsúlevelet nem találtak nála, egyetlen sorral sem értesítette hozzátartozóit, hogy mi adta kezébe a fegyvert. A gyarmatárkereskedő fiatal házas volt. Őt héttel ezelőtt nősült. Vasárnap tartották felesége névnapját: Liebigné ugyanis Mária. A kereskedő külön is folytatta felesége ünneplését és kissé mámorosan tért haza késő éjszaka. A fiatal asszony szemrehányást tett férjének, hogy már az elű hetekben kimarad. A házasság összeveszték. Liebig másnap elkeseredésében újra a pohár fenekére nézett s úgy látszik annyira szívére vette felesége szemrehányásait, hogy egy zavart pillanatban megölte magát.

Levél

Anyám! most itt járunk a fenyvesekben, Csöndes, mély völgyek s kicsiny házak között, Fehér hó csillog a sötét hegyek ormán, Kacagó nap néz reánk a fenyvesek mögött.

A fehér hó a Te lelked fehérsége, Mosolygó arcod, az aranynapsugár, E csendes táj a Te szerénységed, S hangot itt a daloló kis madár.

Bármerre is járok a világba szerte, Biztató szavad mintha mindig hallanám Látlak az esti csillag tűzében, A legragyogóbb csillag Te vagy jó Anyám!

BIHARI MÁRIA ILONA.

— Fejbeverte mostohaapját. Helyes Sándor níkepérsi lakos, géplakatost mostohafia, Deli Mihály saját udvarán fadarabbal fejbeverte. Az ügyben a csendőrség megindította a nyomozást és megállapítást nyert, hogy szóváltásból kifolyólag Helyes ütötte meg előbb Delit, aki erre kicsavarva mostohaapja kezéből a fadarabot, azzal fejbéverte. Az ügyben folyik a vizsgálat.

— Marólúgmérgezéssel beszélték a debreceni gyermekklinika Juhász Gyula 18 hónapos csecsemőjét, Juhász Gyula szobafestősegéd, Attila-tér 2. szám alatti lakos kisfiát. A gyermek állapota súlyos. A lúgmérgezőanyagok együttesen a rendőrség megindította a vizsgálatot annak megállapítására, hogy kit terhel a felelősség.

— Asztalosmesterek figyelmé! Az augusztus havi enyvutalványokat ma este 6 órától fél 8-ig osztjuk. Majd pedig szakosztályi ülést tartunk. Tárgyalás alá kerül a munkások kérelme az órabérek fellemlése tárgyában és több fontos ügy. A gyűlés a díszteremben lesz megtartva. Azok, akik az enyvutalványukat folyó hó 20-ig át nem veszik és be nem váltják, járandóságukat tovább már nem kaphatják meg. Bálint Sántor szakosztályi elnök.

— A danzigi különbíróság halálra ítélte Berta Michael 50 éves asszonyt, aki egy ruházati raktár vezetőjével együtt tekintélyelménységű ruházati cikket lopott a bombázás sújtotta gyermekek számára szánt raktárból s a ruházati cikketek a fekete kereskedelembe értékesítette. Az ítéletet végrehajtották.

Szívvenyúrta a fiát Tabori Lajos 50 éves nagyrevi lakos, aki a kocsmában iszogatót 17 éves fiával. Italozás közben vesztek össze és így szúrta le az apa saját gyermekét.

— Levente büntetések. A debreceni rendőrség az alábbi leventéket sújtotta büntetésben leventefoglalkozásról való igazolatlanság mulasztás miatt. Tóth József 15 nap, Balogh Péter 9 nap, Kiss Ernő 10 pengő, László József 4 nap, Jankó Sándor 1 nap.

— Tizenkettőszet kísérelt meg öngyilkosságot a minap dr Nicola Minovici bukaresti tanár. A tanár nem életuntagságból akarja megölni magát, hanem tudományos szempontból tanulmányozza a halált s minden alkalommal más módszert választ az öngyilkossági kísérletre s minden esetben gondoskodik róla, hogy még idejében megmentsék az életnek. Háromszor megszinesgelte magát, ötször felakasztotta magát, háromszor vízbe ugrott, most pedig megmérgezte magát.

— A gyermekbénulás kórokozója — mint a legújabb kutatás megállapította — szennyben és mocsárban tenyészik és állóvíz-közetben, szennyvízvezetők adják a legjobb táptalajt a gyermekbénulás kórokozójának. A bacillust tehát megtalálták, de a betegség ellenszerének kitermelése már nem vezetett sikerre.

Gyászrovat

Özv. Tiller Károlyné Valastyán Mária 77 éves korában elhunyt. Temetése pénteken 3 órakor lesz a 2. A) ravatalozó teremből. Lakás: Andrassy-út 12. Gabauer rendezi.

Vida Szűcs Imre szabómester 77 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután 5 órakor lesz a köztemető díszravatalozó terméből a ref. egyház szertartása szerint. Lakás: Péterfia-u. 11. Dankó temetkezés.

Erdélyi Ernő kovácstanuló 18 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután 5 órakor lesz a köztemető III. ravatalozó terméből. Lakás: Kemény-u. 2. Dankó temetkezés.

Freyberg tengeri kapitány halála. Rövid szenvedés után 67 éves korában elhunyt Berlinben báró Freyberg tengeri kapitány, a Német-Magyar Társaság ügyvezető elnöke. Freyberg báróban Magyarországi ösztöne barátját veszítette el. (MTI)

A budapesti rendőrség szélhámos fényképészeket fogott el, akik a Tolnai Világlapja nevében jártak házaknál, felvételeket készítettek, azt híresztelve, hogy az majd megjelenik a képleslapban s ezért pénzt kértek és vettek fel. Több helyen mint külföldi képeslapok megbízottai mutatkoztak be. Előfizetéseket vettek fel egy 100 pengős almanachra is, mely természetesen nem jelent meg. A nyomozás megállapította, hogy Better Dezső 46 éves fényképész volt a vezetője ennek a csoportnak, melynek tagjai fejenként ezer pengőt kerestek ezzel a szélhámosással. Internálási javaslattal toloncházba kerültek.

Debrecen sz. kir. város zeneiskolájában folyó hó 15-én, 16-án, 17-én és 18-án délelőtt 10-12-ig és délután 4-5-ig lesznek a felvételi vizsgák az új növendékek részére. Ugyanakkor azon volt növendékek részére, akik júniusban nem vizsgáztak le, pótvizsgát tartunk. Ennek a díja 40 P. Új és régi növendékek részére beiratkozás naponta délelőtt 10-12-ig és délután 5-6-ig. Az igazgatóság.

Herczeg Ferenc 80-ik születésnapján rendezendő ünnepségekre helybizottságot alakítottak, melyben vezető szerepet vállalt Keresztes-Fischer Ferencné is.

Halálragázta a vonat Csizmadia Ferenc 22 éves zalaságodi legényt, aki Hajmáskéren a vasútállomáson a vágányok közt állva az édesanyjától kapott levelet olvasta. Nem vette észre a közeledő vonatot, mely darabokra szaggatta a legényt.

A kaliforniai March Tildben szállító vitorlázórepülőgépekkel való kísérletezés közben négy tiszti életét vesztette. A halottak között van Richard Dupont, az ismert Dupont robbanóanyaggyár tulajdonosának családtagja is, aki egyik legkiválóbb amerikai szakértője volt a vitorlázórepülésnek.

A magyar postát dicséri a finn sajtó. Egy magyar diák hiányosan címezte meg levelét és a borítékban nem Helsinkit tüntette fel, hanem csak a város kerületének a nevét. Még azt sem írta rá, hogy a címzett Finnországban lakik. A magyar posta kiegészítette a címezést és helyesen irányította a levelet.

Az egyéni külpolitizálás ellen oeszélt Fáy István államtitkár a felsőbaranyai ref. egyházmegye most tartott közgyűlésén. Hangsúlyozta, hogy az egyéni politizálásnak végét kell szakítani, mert a politizálást csak igen kevesen, az arra hivatottak irányíthatják.

TRÓGÉP
javítás újjáépítés
műszerész m. IPARKAMARA

Bélyegrovat

Filatelista közmondások és szállóigék

Sok bélyegnek sok az alja. Ajándék bélyegnek nem nézik a fogát.

Kéz kezet, azután bélyeget mos. Nincsen rózsza tövis nélkül, bélyeggyűjtő Michel nélkül.

Madarat tolláról, gyűjtőt albumáról ismered meg. Minden gyűjtő a maga „kinkerlic”-ét dicséri.

Minden album támasza, talpköve a tiszta bélyeg. Nem egy tarka bélyeg van a világon.

Ki mint gyűjt, úgy arat. Száz fa nem erdő, sok bélyeg nem gyűjtemény.

Vizsgáló nyugtával dicsérd bélyegedet. Egy alig ismert magyar magánbélyegről

1896 tavaszán a Zala-Somogyi Gőzhajózási Társaság a Balatonfüred és Siófok között közlekedő hajóin szállított leveleket csomagok bérmentésére az illetékes felsőbb hatóságok által engedélyezett alanti bélyegeket hozta forgalomba:

2 krajcár ibolyaszínbén mai ára kb 40-50 P.
3 krajcár zöld mai ára kb. 500-600 P.
5 krajcár piros mai ára kb 60-70 P.
10 krajcár kék mai ára kb. 80-100 P.
20 krajcár szürke mai ára kb. 120-140 P.

Ezen bélyegek rajza háromszoros vonalszegélyalkotta álló téglalomban fekvő körben egy jobbra dülő hajóhorgony, alatta fekvő téglányban Z. S. G. T. betű. Az egész rácsos díszítéssel van ellátva. Ezen bélyegek igen rövid ideig voltak forgalomban és ép ez oknál fogva igen ritkák és keresettek.

A szomorú emlékü magyar

Utazásnál

A változó életmód zavarja a rendszeres étkezést. Ez emelgést, lejjáírást okoz. Ne felejtse, hogy utazáshoz szükséges a jó hashajtó.

DARMOL

kommunista uralom egyik emléke az a szovjet bélyegekkel tele- ragasztott ú. n. emléklap, melyet a magyar szovjet-kormány átkos uralma emlékére 1919. évi. június 12-én 2100 számozott példányban forgalomba hozott.

Ezen dicséletes katonon felül az öt ismert szovjet-bélyeg: a filléres Marx, a 45 filléres Petőfi, a 60 filléres Martinovics, a 75 filléres Dózsa és a 80 filléres Engels bélyeg van két sorban úgy felragasztva, hogy felül 3, alul pedig 2 bélyeg található, viszont a két alsó bélyeg között a lap sorszáma van egy ovális koszoru-díszben belemontatva. — Ezen felső dísz alatt szovjet jelvények és Magyar Tanácsköztársaság köralakú, halvány színű alappomáson a Magyar Posta Ajándéka a Magyarországi Tanácsok Első Országos Gyűlésének Emlékére szöveg található. Egyes ilyen katonokon egész halom szovjet-vezető aláírása található, ezek azonban filateliai szempontból teljesen értéktelenek! Hal' Istennek, több ilyen emléklapot a Szovjet már nem tudott kiadni.

A székelyföldi templomok helyreállítása során Árpád-kori freskókra bukkantak és a geológus templomban megtalálták a Szent László legendáját elbeszélő falképet és sok egyéb falképet is.

Villamoslámpát talált a mezőn a Timók menti Sarbanovac község határában Ilya Gyorgyevics szerb földműves. Felvette, megnyomta gombját, mire az felrobant és a földműves mindkét alkarcját leszakította.

KÖZGAZDASÁG

Milyen esetben lehet engedély nélkül fizetésemelést adni az alkalmazottaknak?

Az ipari munkafelügyelőség elvi döntése az előléptetési rendszer szerint folyósítható fizetésemelésről

A munkabérek és fizetések újabb megállapítására kiadott rendeletek — mint emlékeztetés — a munkaadó részére megadja azt a lehetőséget, hogy alkalmazottját külön engedély nélkül is előléptetheti, ha a vállalatában meghatározott előléptetési rendszer van bevezetve. Az előléptetési rendszer elengedhetetlen kelléke — közli most 1598—1943. számú döntésében az ipari munkafelügyelőség —, hogy az alkalmazottak járandóságát fizetési fokozatok (csoportok, osztályok, stb.) szerint egyöntetű mértékben állapítsák meg és a fizetési fokozatok szerinti előléptetés meghatározott rendszer szerint történjen. Az egyes fizetési fokozatok szerinti járandóság mértékét meg lehet állapítani akár összegszerűen, akár százalékosan; az előléptetés pedig történhet akár meghatározott szolgálati idő elteltése alapján, akár az egyéni érdemek mérlegelése szerint, akár más előre meghatározott módon, vagy feltételek bekövetkezésével.

Az előléptetési rendszer vonatkozhat akár a vállalat összes alkalmazottaira, akár csak egy meghatározott csoportjára, 1941 július elsejétől az előléptetési rendszer rögzítése is megtörtént, azt te-

hát megváltoztatni és a szokásos gyakorlattal eltérő módon alkalmazni nem szabad. Nem „előléptetési rendszer” az olyan előléptetés, amely nem rendszeres módon, meghatározott irányelvek szerint és egyöntetű fizetési csoportok szerinti fizetésemelés mellett történik. Ilyen esetben az előléptetés, illetőleg fizetésemelés csak engedély alapján eszközölhető.

Hirdetmény. Debrecen sz. kir. város állatállománya részére nagyobb mennyiségű lucernaszénát, lóhereszénát, zabosbikkonyiszénát, muharszénát, takarmány- és alomszalmát vásárol. A város állatállománya részére megvásárolt mennyiség az eladó pontbeszolgáltatási kötelezettségébe beszámírt. Ajánlatokat szóban vagy írásban a gazdasági ügyosztálynál (város-háza magasszobán 14. számú szoba) a hivatalos órák alatt lehet beadni. Gazdasági tanácsnok.

Nádárverés. A város tulajdonát képező Pac-Vekeren tárolt 2400 kőve múlt évi termésű nád folyó hó 17-én délelőtt 10 órakor a helyszínen nyilvános árverésen eladásra kerül. Gazdasági tanácsnok.

Szerkesztői üzenetek

Régi előfizető. Ha a férje a most folyó világháborúban szolgált és halt meg, akkor az özvegy is kérheti a szolgálati éveknél a nyugdíjévébe való kétszeres beszámítást és a nyugdíjának ez alapon való helyesbítését. De ha a férje a háború előtt szolgált és ment nyugdíjba vagy halt meg, akkor az özvegyre a háborús évekre vonatkozó rendelet semmiképpen sem vonatkozik.

1455—1943. ÁRVERÉSI HIRDETÉNY. Pk. 27481—1943. sz. Alulírott bír. végrehajtó közhírvé teszi, hogy a debreceni kir. járásbírói 1943. Pk. 27481/6 sz. végzésével 20.000 P tőke, ennek 1943 évi július hó 8-tól járó 5 százalékos kamata és 943 P 82 fillér költség behajtása végett, illetve a törlesztett összegek levonása után Dr. Hódó Béla ügyvéd által képviselt Magyar Bank és Keresk. Rt. cég végrehajtójává végrehajtást szenvedők ellen a még fennálló hátralékos tartozásra elrendelt végrehajtás során

bíróilag lefoglalt és ki nem igényelt 4800 P becsértékű ingókra az árverés helyszínére: Debrecenben, Mester u. 21. szám alá 1943 évi szeptember hó 18. napja, délután 3 órája kitűzetik, amikor a legtöbb igérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is eladatnak az 1943 Pk 27481 sz. végreh. jkvben 74 és 75 t. a lefoglalt javok. Ezen árverés a fenti ingókra jogerős kielégítési zálogjoggal bíró többi

DEBRECZEN 7. OLDAI 1943 IX. 16.

végrehajtatók, mint csatlakozók javára is, még fennálló követeléseik erejéig az — 1908 XLI. tc. 20 paragrafusa alapján — ezenel kitűzetett: Debrecen ref. egyháza, Szegénységélyező alapja 200+106+144 P tőke s járulékok iránt. Debrecen 1943 évi szeptember hó 14. Király Béla kir. bír. végrehajtó.

SPORT

Testvéri sporttalálkozón a magyar válogatott 3:0-ra győzte le Finnország csapatát

Magyarország—Finnország 3:0 (2:0).

A magyar válogatott dáldalmas külföldi túrája során Svédországból Helsinkibe utazott és ott a porpás finn nemzeti Stadion gyeper tizenöt ezer főnyi közönség előtt játszott Finnország labdarúgóval. Ez a nézőszám csúcspont jelent a finneknek, ahol nem a labdarúgás a legnépszerűbb sportág, hanem az atletika és békéidőben sem jött össze 15.000 nézőnél több a legnagyobb labdarugómérkőzésekre sem. A finnek nagyon készültek a magyar válogatottal való találkozásra, erre mutat, hogy a csapat nyolc játékos a frontól tért haza a mérkőzés fontosságára tekintettel. A magyar, majd finn Himnuszot játszották a finn és magyar labogókkal díszített Stadionban. Ezután a finn szövetség elnöke üdvözölte a magyar csapatot, hangoztatva, hogy ezekben az időkben nem a győzelem a fontos, hanem a találkozás a testvéri ölelés a két nemzet fiait között „Isten hozott benneteket!” — fejezte be beszédét, majd a finn miniszterelnök kezét fogott Vághy Kálmán szövetségi kapitánnyal és a magyar válogatott tagjaival.

Ezután kezdetét vette a mérkőzés, mely igazi testvéri találkozó volt s ennek értelmében nem a küzdelem, a minden módon eredményre törekvés, hanem a szép játék domborodott ki. Sárosi Béla, majd Zsengeller szép lövést védte a kitűnően játszó finn kapus, majd ellentámadásnál Rudas mentett szépen. Eg-

ressit szerelték a 10 percben —, majd a 11 percben Tóth (NAC) megszerezte a vezetést. Továbbra is a magyar csapat támad és a 34 percben Sárközi (NAC) a 16-osról szép gólt lőtt. Finn támadásokat Bíró, Sárosi III. és Nagy András hárít el s félidő végéig 2:0 maradt az eredmény.

Szűnet után a 2 percben Sárközi kiféjtette a labdát Tóth elé, aki lefutotta az ötösönal sarkáig és szép gólt lőtt 3:0. Ezután a magyar csapat lefelezte, ragyogó iskolajátéka nyomán azonban gyakran csattan fel a taps. Alkalában a sportszerű finn közönség egyaránt buzdította a finn és magyar csapatot s a magyar válogatott minden szép akcióját lelkesen megtapsolta. Ebben a félidőben a finnek is több veszélyes támadást vezettek, de a magyar védelem, élén Olajkár II-vel mindent elhárított és a vég-eredmény 3:0 lett.

A magyar csapat: Tóth György Rudas, Bíró, Sárosi III, Olajkár II, Nagy András, Egressi, Zsengeller, Sárközi Bodola Tóth III. A magyar csapat legjobbjai Bíró Sárosi III, Sárközi és Tóth Matyi voltak, míg a finn csapatban különösen a nagy formában védő kapus vált ki.

A DVSC vasárnap a DIMÁVAG csapata ellen játszik barátságos mérkőzést. A Kolozsvári AC táviratban értesítette a debreceni vasutasokat, hogy nem tudnak jönni Debrecenbe most vasárnap s így a DIMÁVAG együttese játszik a DVSC ellen.

A Kapros-ügy újabb fejleményei

Tegnap számunkban nyilvánosságra hoztuk és ismertettük dr. Kapros Lászlónak, a keleti atletikai kerület helyettes vezetői tisztségéről való lemondását. Lapunk részletesen foglalkozott azzal a levéllel, melyet a DEAC válogatott atlétaja a MASZ-hoz intézett.

Értesüléseink szerint a DEAC vezetősége a MEFSOK útján tesz lépést a MASZ-ban és az OSK-ban az ügygel kapcsolatban.

Az bizonyos, hogy sérelem érte újból a vidéket mert mellőztek egy olyan vidéki magasugró, aki ez év nyarán a legállandóbb formát mutatta és másik mellőzött vidéki társával együtt a legjobb ideji magasugró eredményt érte el. Így hiába versenyzik és ér el kiváló eredményeket egy vidéki atléta, ha a MASZ vezetősége a válogatásnál nem veszi számításba, mert újat csak azt ér el, hogy elkecserekedjen a vidéki atléta. Kíváncsian várjuk a fejleményeket s érdeklődéssel nézünk az OSK intézkedése elé is a vidéket ért újabb sérelem ügyében.

Pósa, a Ferencváros jeles játékos a Vasasba tart. Kiszivárgott hírek szerint a fradi hajdani válogatott játékos rövidesen a Béke-utcaiak játékosa lesz.

A magyar labdarúgó válogatott eddig kétszer találkozott a finnekkel. Az első találkozóra 1922-ben került sor Helsinkiben és ott 5:1 arányban győztünk. A második találkozó a következő évben, 1923-ban volt s Budapesten 3:1 arányban ismét győztünk a testvér finnek ellen.

Konyor Lajos fejelemény egyesbíró Kardos István Ungvári AC, felmentette, Lukács István Ungvári AC hat hónapra eltiltotta, de az ítéletet három hónapi próbaidőre felfüggesztette.

A Pécsi EAC csapatában csak egyetemi hallgató ruhgatja a labdát. A PEAC labdarúgó-

szakosztálya idej tanévi ülésén elhatározta, hogy labdarúgói közé a jövőben csak egyetemi hallgatót vesz fel.

Vasas—Szegedi VSE barátságos labdarúgó mérkőzés lesz vasárnap Budapesten. A Vasas az SzVSE ellen már legjobb csapatával áll ki. Szerepelni fog már Német Tóni, Nagy II., Kiszelet sőt valószínűleg Adam Sanyi is. Körülbelül azt a csapatot szerepeltetjük, amelyeket aztán a DVSC elleni bajnoki mérkőzésen is játszani akarunk — mondotta Gallovich Tibor, a Vasas edzője.

A Kispest vasárnap Szolnokon játszik a Szoinoki MAV csapata ellen barátságos mérkőzést.

Ferencváros—Nagyvárad barátságos labdarúgó mérkőzés kerül lebonyolításra vasárnap az Üllői-úton.

Ma reggel fél kilenc órai kezdettel a városi úszóklub rendezi meg a DEAC úszószakosztálya ezévi házi úszóversenyét, melyen csak DEAC-isták indulnak. Mivel Debrecenben a DEAC az egyedüli úszóklub és ez az egyesület adja városunk legjobb úszóját, a házi úszóverseny izgalmas és szép versenynek ígérkezik. Ott fogjuk látni a rajtnál Molnár Borbált, Mohácsy Jenőt, Nagy Lászlót, Mátrai Imrét, Er Lajost, Kettesy Gusztávot, Szilárd Zoltánt és még sokat a nevesebbek közül.

Vasárnap reggel rendezik meg a hadtest válogató gyorsleventeversenyt, melyen a hadtest minden részéből jönnek indulók. A verseny vasárnap reggel nyolc órai kezdettel a Méntelep előtt a Böszörményi-úton lesz megtartva s a leventék 6, 12, 30 és 50 km-es távokon mérik össze erejüket. A verseny győztesei aztán a szeptember 26-iki országos gyorsleventeversenyen képviselik majd a hadtest színeit.

Az egyesületek közötti atletikai pontverseny negyedik utolsó fordulóját vasárnap délelőtt rendezi meg a DVSC. A versenyen a

kerület legjobb atlétái indulni fognak és izgalmas küzdelmek s jó eredményekre van kilátás.

Vasárnap egyedül a DEAC labdarúgó csapata játszik Debrecenben amatőr bajnok mérkőzést, a Mátészalkai LE együttese ellen.

Két debreceni csapat Szatmárnémetiben, Vasárnap Debrecen két NB III-as labdarúgócsapata a DVSC II. és a D. Villanygyár Szatmárnémetiben szerepel. A

DVSC II. a Szatmárnémeti VSE csapattal, a D. Villanygyár a Szatmárnémeti Törekvés együttesével küzd majd a bajnoki pontokért.

Október 3-án rendezik meg a városi levele parancsnokság az Arany Blka dísztermében hadtest válogató ökölvívó versenyt. A versenyen nagyszámú induló vesz részt és előreláthatólag a verseny nagy közönségsikert ígér.

APRÓHIRDETESEK

MAGANNYOMOZÓ (54)

GÁLOCSY legregibb magannyomozó megfigyelésel, nyomozással díszkrék, eredményesek. Zöldfa u. 3. szám. Telefon: 28-72.

JANOSSY magannyomozó bizalmasan nyomoz és megfigyel, Virág u. 21. telefon: 23-78.

KOSZTOLANCSY magannyomozó megfigyel nyomoz, Lorántffy u. 19. 958 9. 30.

LEVELEZÉ (61)

IPAROS jeligére üzenem, hogy csütörtökön este 8 óra helyett délután 5 órakor a Benyáts cég előtt lesznek. 51-454

ALKALMAZÁST NYER FÉRFI VECYES (2)

JÖMENEDELŐ italmérésbe kimérőt százalétra óvadékkal október hó elszejére felveszek. Cím a kiadóban. 2-445

KOCSISNAK fiatalember felvétetik, Bálint Sándornál, Csapó u. 25. 2-452

KERESKEDELMI FÉRFI (48)

FÜSZERES segédet, v. segédnőt felveszek Volentik, Piac u. 38. 48-439

FÜSZERKESKEDŐ segédet s 18 éven felüli kifutót felveszünk. Köztisztviselők, Kossuth u. 7. 48-266

IPAR FÉRFI (53)

SZABÓSEGÉDET és készilányt, állandó munkára felvesz Gőnczy, Széchenyi u. 6. 33-282

NAPSZÁMOS alkalmazás állandó munkára Bocskay vasöntöde. 33-296

FIATAL lakatossegédet felvesz a Bocskay vasöntöde. 33-297

KÉZIMUNKÁST és tanuló felveszek, Tóth úrszabó, Csapó u. 6. 33-451

JOMUNKÁS fodrászsegédet állandóra felveszek Nagy, Baltázár u. 14. sz. 33-447

VIZVEZETÉK szerelőket, segítőket, s ügyes napszamosokat és tanoncokat azonnali beépítésre alkalmaz Nagy szerelési vállalat, Garay u. 15. 33-295

FÉRFI konfekció szabóságba szabósegéd és készilány legmagasabb fizetéssel felvétetik, Sas u. 2. sz. 33-460

ELSŐRENDEŐ otthon dolgozó nagymunkást felveszek, Lajos Béla férfiszabó, Piac u. 26. 33-253

TANULÓFIU (64)

ÉRETSÉGIZET író, fiút látszerész tanuló felveszek, Ungár József látszerész, Széchenyi u. 1. 64-281

KIFUTÓFIU (49)

KIFUTÓFIUT felvesz Volentik, Piac u. 38. 49-440

KIFUTÓT fűszerüzletbe 15 éves felveszek, Nagy Kálmán, Csapó 73. 49-444

KIFUTÓ fiút, 16 éven alulit azonnala felveszek, Grünfeld fűszerüzlet, Piac u. 73. 49-291

KIFUTÓT felvételre keres a Kecskeméti borozó Dégenfeld-tér. 49-459

ALKALMAZÁST NYER N. VECYES (4)

SZÁLLODAI takarítónót felveszünk, közepkorút, Turul szálló, Piac u. 67. 4-287

GYERMEKEKHEZ keresek jobb megbízható leányt, fél 10-fél 1-ig. Fizetés 35 P. Batthyány u. 16. keresztépület. 4-457

IPARI NŐ (35)

ÓNALLÓAN dolgozó masamód segédilányt Gyeryőszentmiklósról felveszek. Értekezni lehet: Jakabffyné kalapszalón, Faragó u. 6. 35-1981

FÉRFI fehérmű házi varrónót keresek, Péchy u. 7. sz. 35-283

VARRÓLÁNYOK felvételtnek, Kővári Miklós szűcsmesternél, püspöki palota. 35-443

ELSŐRENDEŐ varrónókat, legmagasabb fizetéssel azonnala felveszünk, Délibáb ruhagyár Piac u. 61. I. 35-267

SEGÉDLÁNYT és tanulóleányt felveszek Zakar fodrász, Szent Anna 41. sz. 35-461

FODRASZ kisasszonyt állandóra azonnala felveszek, Kállay, Rothermere u. 3. 35-259

VARRÓ lányokat felveszek, aki szűcsépen dolgozik előnyben. Budai szűcs, Szent Anna u. 5. 35-249

TANULÓLEÁNY (63)

TANULÓLEÁNYT felvesz Harmathy könyvkereskedés, Piac u. 63-3

Háztartási alkalmazott mindenek (50)

MEGBIZHATÓ idősebb magános nő, vidéken úri háznál alkalmazást talál Lugosi u. 1. 30-285

MEGBIZHATÓ minden fűzőnő, családtagként felvétetik, Vass, Bethlen u. 42. 30-270

MINDENES fűzőnőt bentlakásra azonnala felveszek, Faragó u. 15. 30-462

FIATAL jó bizonyítványú mindenest, keresztény család felvesz azonnala, Kandia u. 15. harmadik lakás. 30-250

MINDENES fűzőnőt lehet bejárónő is október 1-ére felveszek, Árpádtér 1. gyógyszerár. 30-434

SZAKÁCSNŐ (59)

MINDENES szakácsnő, három felnőttről álló családhoz október elszejére felvétetik Berzéki Piac u. 38. 59-1934

BEJÁRÓNŐ (8)

ÜGYES bejáró, vagy bentlakó mindenest felveszek, Pacsirta u. 58. 8-289

BEJÁRÓ fűzőnőt felveszek, félnapra Jelentkezn: Simonffy út 27. sz. vagy Piac u. 75. I. em. 8-335 vv.

BEJÁRÓNŐ, vagy bentlakó mindenest felvétetik Dégenfeld-tér 3. emeleten. 8-274

DELUTANI elfoglaltságra pár órai munkára bejárónót felveszek, Timár u. 13. 8-450

BEJÁRÓ készilányt felvesz a Korona vendéglő. 8-294

DÉLELŐTTRE házas s intelligensebb leányt felveszek, koszt nélkül 50 P. Batthyány u. 16. sz. keresztépület. 8-456

BEJÁRÓNŐT keresek a délelőtti órákra azonnala, Simonffy u. 17. sz. Rottmann. 8-466

BEJÁRÓ, vagy bentlakó konyhaleány felvétetik Kossuth u. 3. sz. I. 3. 8-254

ÜZLETI AJANLAT (67)

TORÓTT gramofonlemezekt 2.50-et fizetek Villanykörte csere 30 f., Bíró, Hunyadi u. 22. 67-33 11. 20

CIÁNOZ, vizgás, ziszalkiteleit felelősséggel Kiss, Miliusz-ter 7. Telefon: 14-30. (veres-templomnál). 67-606 11. 4.

CIÁNOZTASSON Csala cíanozó vállalatnál. Lakásviszálások felelősséggel, Rákóczi u. sz. telefon: 14-27. 67-289 10. 13

SIRKŐVEK műköből és termésköből, mézsalak gyümölcsösök részére és pirosalak, kerti utakra, kaphatók a debreceni műkögyárnál, Fűrdő u. 2. sz. 67-279 vv.

SZÖRME bundákat javítok, alakítok festek, veszek, eladok, Kőváry szűcsmester, püspöki palota I. 31. 67-593 11. 31

HASZNALT órákat veszek, javítok, eladok. Schiffmann, Vendég u. 7. sz. kisállomásnál. 67-1792 1. 3.

LEGOLCSÓBBAN fest, tisztít, Weiss kemfestő Arany János u. 29. sz. keresztépület. 1900 vv.

NŐI kabátot, kosztimöt olcsón készítek. Tegdes nőiszabó mester, Kálvintér 11. sz. 67-1996 11. 20.

ELADOK, VESZÉK, használt kerékpárokat, s segédmotorokat, gramofonokat, porszívókat gramofonlemezeket, gramofont, Soltész, Kálvintér 2. 67-144 10. 31.

BUNDAJÁT most készíttesse, alakíttassa Katona Vilmos szűcsmesternél, Simonffy 2. Telefon: 12-32. 67-157, 12, 12

TOLLAT, legmagasabb napiáron vesz Hangya tollgyűjtő-telep, József kir. herceg u. 71. 68-1984

HOZASSA rendbe nyakkendőit, Szakszerűen javítom, fordítom, tisztítom, Timár u. 13. 67-449

TELJES ELLÁTÁS (62)

EGY nyugdíjas idős nő, vagy férfi gondozását nyugdíjért elvállalom. Családtagnak tekintendő, özv. Sági Józsefné, Hajdúhadház, Vénkert. 62-1452

OKTATÁS (66)

DR NAMÉNYINÉ gyorsíróiskolájában, gyorsíróiskolájában állandó tanfolyamkezdés Batthyány u. 1. Vidékieknek vasúti kedvezmény. Debreceni tanterületi királyi főgázgatói engedély száma: 6475/1941-42. 785 9. 26

ANGOLT, németet tanítok szobácskákért esetleg vidéken. Külföldön tanultam. „Nyelvtanár” jelige. 56-265

ÉKSZER, ARANY, ÉLUST (19)

ARANYAT, ezüstöt, briliánsat ékszer naplóban veszek, Szelecsényi, Sas u. 2. 19-495 11. 27

ARANYAT ezüstneműt ékszerket, napi áron vesz Takács Sandor, Piac u. 56. 19-1872 11. 17

REGI ékszerket, ezüstöt briliánsat, magas áron veszek Ékszer javítás. Pollák aranyműves, Hatvan u. 2. 19-527 11. 29.

PÉNZ (57)

KERESÉK 5-10 ezer P kölcsönt, kellő fedezet mellett. „Gazdálkodó” jeligére. 57-278

AUTO, MOTOR, KENÉKPAR, GÉP (7)

KERÉKPÁR, alighasznált, erős dinamóval eladó. Sebességmérővel. Széchenyi u. 6. Nagy Istvánnál. 7-273

RADIO (68)

RADIO 2+1 olcsón eladó. Gyepűsor 50, szám, Oncsa-lakás. 58-288

HANCSZER (28)

JOHANGU rövid zongorát keresek megvételre. Ajánlatokat „Zongora” jeligére a kiadóba kérek 28 394

ZONGORA hangolási munkát kitűnő képzettséggel vállalom Vargyas Nap u. 17. vidéken is. 28-624 5. 3

ZONGORA bécsi, remek hangú, gyermekágy fából, kitűnő kályhák, szalicion garnitúra eladók. Hadik u. 20. (egyetemi sporttelepénél). vv.

EGY 12 b. tangóharmonika eladó. Borz u. 5. 28-248

BÜTOR (9)

FIGYELEM! SAJÁTKÉSZÍTMÉNYÜ konyhaberendezések festett hálók, kombinált szekrények raktáron. Arany János u. 1., udvarban. 9-645 11. 29

HASZNALT bútorokat irodaberendezést wertheimkasszát, üzletberendezést magas áron veszek Verő, Csapó u. 10. sz. 9-1971 10. 10.

NINCSEN fenyves kirtakunk, bútor olcsón adunk, Piac u. 71. szám udvarban Brillinél. 9-1381 10. 4

SZÉP olcsó bútor akar vásárolni, fáradságot ne sajnálja, Lőcsi bútorüzletben megtalálja Eötvös u. 66. szám. 9-886 9. 30.

LEGUJABB fazonu háló s konyhaberendezések állandóan raktáron, Ujfalussyánál, Bethlen u. 56. 9-1969

FÉNYEZETT hálószoba, új, olcsón eladó. József kir. herceg u. 39. 9-293

UJ HENCSEK, rekamié, ebédlőszék-eladó Kandia u. 15. keresztépület 2 ajtó. 9-268

ÁTADO ÜZLET, VENDÉGLŐ (6)

URI és női fodrászüzlet, igazolt jömenetű eladó. Cím a kiadóban. 6-448

FÜSZERÜZLET belvárosban 12 éve fentálló, nagy vendőkörrel, áruval és berendezéssel átadó, ha esetleg ipar nincs beosztásig iparom átengedem. Cím a kiadóban. 6-402

KIADÓ ÜZLET, MUHÉLY, RAKTÁR (41)

KIADÓ timárműhely, Homok u. 25. Jóállapotban levő I. gimnázista könyvek eladók és II. gimnázista könyvet szintén jóállapotban veszünk. 41-1976

LAKAST KERES (62)

KETTŐSZOBÁS összkomfortos lakást, lehet albérlet is, sürgősen keresek. Közvetítőt díjazok. Ajánlatot a kiadóba „Fiatal pár” jeligére kerrek 52 569 vv

LAKÁSCSERE (63)

KETTŐSZOBÁS régi berü, minden komforttal (viz, gáz bent) és teljes kényelemmel ellátott lakásomat elcserélném ugyancsak kerti három, vagy 4 szobás, komfortos lakással. Cím a kiadóban. 53-1462 vv

KÖZPONTBAN levő modern összkomfortos kettőszobás lakásomat elcserélném hasonló nagyságú, „Előre fizetek” jeligére. 53-1948

DEBRECENI lakásomat elcserélném Budapesti. Egy szoba, konyha, spájz, Malomkőz 6. sz. 53-304

ELCSERELNEM egy szoba, komfortos lakásomat kettőszobásra. Honvéd u. 25. Értekezni lehet: 3-5 óra között. 53-244

BÜTOROZOTT SZOBA (10)

BÜTOROZOTT szoba fürdőszoba használatlalt kiadó, Szent Anna u. 22. I. em. 7. ajtó. keresztépület. 10-279

LÉGFÜTESEK különbejárátú szoba, elszejére kiadó. Svetits palota, harmadik kőpcső, második emelet kilenc. 10-272

KÜLÖNBEJÁRATU bútorozott szoba azonnala kiadó. Tóth Árpád u. 37. 10-301

ELŐSZOBÁS különbejárátú bútorozott szoba, 2 egyetemi hallgatónak ellátással kiadó Dozsa u. 22. 10-464

KÜLÖNBEJÁRATU bútorozott szoba kiadó, Széchenyi u. 6. emelet. 10-1261

EGY bútorozott szoba, különbejárátú, kiadó. Malomkőz 6. sz. 10-303

VECYES (68)

ELMENNÉK örökre idősebb családhoz, vagy alkalmazásba. Választ és címet a kiadóba kérek. „Arva vagyok” jeligére 68-298

KÜTSÜLLYESZTÉST és tisztítást vállalom és fűkamara javítást, tetőjavítást, Szabó Lajos, Varga u. 15. 68-453

KAT. gimnázium ötödik osztályába való tankönyveket veszek, harmadikos, negyedikeseket eladok. Tanító u. 18. 68-463

EGY keleti perzsaszőnyeg eladó. Megtekinthető: Korsós Géza műstoppoló, Nagyvárad u. 14. sz. 68-465

ELVESZETT (13)

ELVESZETT sárga nőstény magyar vizsla „Nimón” névre hallgat. Megtaláló jutalomban részesül Károly Ferenc József út 17 C. 13-423

ELVESZETT egy cserkészsapka tegnap délután 2-3 között, Bethlen és Déri-ter környékén, Kérem a becsületes megtalálóját hozza Csillag u. 47. alá. 13-441

ELVESZETT egy borítékban több bizonyítvány, szombaton a Homok utcában. Megtaláló jutalom ellenében adja le. Cím a kiadóban. 13-292

ELVESZETT bárány, fehérszörű magyar fajtajú Nyomravezető jutalomban részesül. Kishegyesi út 2. sz. 13-258

FÉNYKÉPEZŐCÉP (22)

ELADÓ egy 6.5x11-es „Kodak” és egy 36x24 mm-es 3.5 fényerejű „Lumiere” fényképezőgép s egy régi minőségű „Matador” EF-es töltőtoll. Megtekinthető 2-3 óráig. Rothermere u. 25. Almásy, 22-247

CSEREÜZLET (11)

SZAPPANNAK való zsírt szappannal becserelek Pál János szappanosmester. Kőcsény u. 8. 11 634 11. 19

KETTŐSZOBÁS összes mellékkelhelyes házhoz szükséges prima jó használt építkezési anyagot elcserélnék megfelelő nagyságú telekre, vagy városkörnyéki földre Ajánlatok „OKTóberben szállított” jeligére a kiadóba. 11-1596

KALYHA, TUZHÉLY (46)

EGY vaskályha, egy tüzhely és használt bútorok eladók. Poroszlaj út 20. 46-290

JOKARBAN levő cserépkályha eladó Vass László, Bethlen u. 42. 46-271

GYERMEKKOCSI (27)

NAGY mély gyermekkocsi, vajszerű, eladó. Cím a kiadóban. 27-275

VILÁGOS mély használt gyermekkocsi eladó. Rákosi Jenő u. 5. földszint 3. 27-299

HASZNALT RUHA CIPO (9)

FINON fekete öltöny, női fekete kabát, kosztim, hócipő, asztalmenü, látszó, retikül, valódi szkunksz szőrmé, női fehérmű eladók. Hüvelyes u. 11. jobbra első ajtó. 69-458

ELADÓ szürke csikos kosztim, vékony alakra, békebeli, tiszta gyapjú, Telekj u. 28. negyedik a. 69-257

ÉPÍTKEZÉSI ANYAG (20)

ÓCSKA ajtófélf, ablak, egy fiókos puld eladó. Wesselényi u. 91. 20-252

INGÓSAQ ELADÁS VECYES (36)

KONYHA és szabó varróasztal eladó. Bethlen u. 42. I. lakás. 36-300

ELADÓ galéria lépcső, rács, tükrök, kis ablak, stb. István út 31 C. 36-446

ELADÓ 2 nagy párna. Klapka u. 29. 36-269

EBÉDLŐ bútor nagyon szép s egy szkunksz boa s muff eladó. Deák Ferenc u. 10. 36-260

EGY cilinderr bútorozott gép eladó. Értekezni lehet: Szabó Kálmán u. 5. 36-255

GAZDASÁGI ESZKÖZ (24)

GAZDASÁGI felszerelési gépek, eszközök, kocsik szkecék alkatrészek állandóan raktáron. Árúsit, becsere, vásárol, vitéz Nagy János, Hatvan u. 41. telefon: 26-